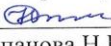

Государственное бюджетное общеобразовательное учреждение
Белорецкая коррекционная школа для обучающихся
с ограниченными возможностями здоровья

Рассмотрено:
Руководитель МО

протокол № 1
«28» 08 2025 г.

Согласовано:
Зам. директора по УВР

Степанова Н.Г.
«29» 08 2025 г.

Утверждаю:
Директор школы

Исмагилов Т.З.
«29» 08 2025 г.

**Рабочая программа общего образования
обучающихся с
интеллектуальными нарушениями
вариант 1
«Башкирский язык»
(для 5-9 классов)**

Составитель: Махмутова А.М.,
учитель высшей категории

ЙӨКМӘТКЕҢЕ.

1. Аңлатмалы языу.....	3
2. Башкорт теле дәресенә дөйөм характеристика.....	3
3. Укыу планында предметтың урыны.....	3
4. Курсты өйрәнү һөзөмтәләре.....	3
5. Төп укыу йүнәлештәрәненң формалаштырыу программаһы.....	4
6. Укытыу предметының төп йөкмәткеһе	4
7. Тематик планлаштырыу.....	12
8. Календарь – тематик планлаштырыу.....	15
9. Укыу- укытыу программаһында планлаштырылған һөзөмтәләргә үзләштереүен баһалау.....	32
10. Укытыу-методик кулланмалар исемлегенә.....	32

АҢЛАТМАЛЫ ЯЗЫУ.

Махсуслаштырылған коррекцион мәктәптәр өсөн башкорт теленән программа, әсбаптар булмау сәбәпле, коррекцион мәктәптә укыусы төрлө милләт балаларына башкорт телен, дәүләт теле буларак, өйрәнү өсөн: **V-IX** кластар–укытыу урыс телендә алып барылған мәктәптәр өсөн төзөлгән программаға (төзөүселәре : М.Г.Усманова, Х.А.Толомбаев, З.М.Нафикова, М.С.Дәүләтшина), дәреслектәрәнә яраклаштырып, балалардың эмоциональ-ихтыяр үсешен, эмоциональ-шәхси сифаттарын, анатомо-физиологик һәм психик үзенсәлектәрән иҫәпкә алып, енелдән-ауырға , таныштан-таныш булмаған, якындын-алыска дидактик принцибына таянып, түбәндәге максаттарзы: -укыусыларзы башкорт телендә һөйләгәнде, укығанды аңларға (аудирование);

-өндәрзе ишетә һәм айыра белергә, уларзы дөрөс итеп, үз-ара һәм ололар менән башкорт телендә аралашканда әйтә белергә, тәкдим ителгән темалар буйынса эзмә-эзлекле һөйләй белергә(говорение);

-телмәр ағымынан һөйләмдә, һөйләмдән һүззе, һүззән өндә айыра белергә өйрәтергә;

-балаларзың һүз байлығын үстерә. Уларзы актив һөйләү эшмәкәрлегендә кулланырға өйрәтәү;

-диалогик, монологик телмәр төрзәрән үзләштерергә өйрәтәү;

-әсәрзе эстетик тойго менән кабул итергә, әсәрзең йөкмәткеһенә, вакиғаға, персонаждар кылығына үзәрәнен шәхси мөнәсәбәттәрән әйтә белергә өйрәтәү;

-башкорт халкына, унын үткәненә, киләсәгенә кызыкһыныу уятып, халыктың һәм Тыуған илдең язмышы өсөн хәстәрлекле булған, үзе йәшәгән төйәккә, тәбиғәткә, халыктың рухи байлығына битараф булмаған, аралашып йәшәгән башка милләт халкына оло ихтирамлы булған ысын шәхес тәрбиәләү күз уңында тотоп, төзөлдө.

2.БАШКОРТ ТЕЛЕ ДӘРЕСЕНЕҢ ДӨЙӨМ ХАРАКТЕРИСТИКА.

Максаттар һәм бурыстар.

Башкорт теленә өйрәтәү буйынса 5-9-сы класс укыусылары алдында түбәндәге бурыстар куйыла:

- Башкорт теленә лексикаһы, фонетикаһы, грамматикаһы буйынса төп белемдә үзләштерәү.
- Укыусының телмәрән, фекерләү, күз алдына килтерә алыу, аралашыу үзенсәлектәрәнә һәм шарттарына ярашлы тел саралары һайлай белеү мөмкинлеген үстерәү.
- Дөрөс укыу, диалогта катнашыу, ауыр булмаған монолог, зур булмаған күләмдәге телдән, язма тасуирлау һәм хикәйәләү текстарын төзөй белеү.
- Башкорт теленә позитив эмоциональ – баһалы караш, уның уникаллеген һәм тазалағын һаклауға туранан – тура мөнәсәбәтле булыу тойгоһо тәрбиәләү; телгә кызыкһыныу, үз телмәрән яҡшыртыуға ынтылыш уятыу
-

3.УКЫУ ПЛАНЫНДА ПРЕДМЕТТЫҢ УРЫНЫ.

Башкорт телен өйрәнеү дәрестәрәнә, дәүләт теле буларак,

V, VI кластар өсөн йылына 66 сәғәт(азнаһына 2 сәғәт),

VII, VIII, IX кластар өсөн йылына 34 сәғәт(азнаһына 1 сәғәт),

4. КУРСТЫ ӨЙРӘНЕҮ ҺӨЗӨМТӨЛӘРЕ.

Башкорт телен башланғыс кластарза өйрәнеүең шәхси һөзөмтәләренә түбәндәгеләр инә:

- -тел кешеләрзең аралашыу сараһы икәнән аңлау, үзләштерәү;
- -башкорт теленә милли мәзәниәттең бер күренеше итеп кабул итеү;
- -дөрөс һөйләү теле һәм язма тел кешенәң индивидуаль мәзәнилеге күрһәткесе;
- -үз телмәрәнә иғтибарлы булып үз – үзен баһалау һәләтлеге.

Предмет һөзөмтәләре: башкорт теле нормалары (фонетик, лексик, грамматик) тураһында башланғыс белешмә; (курс йөкмәткеһе кимәлендә) өн, хәрәф, һүз кеүек тел берәмектәрән табыу һәм сағыштырыу һәләте.

5. ТӨП УКУУ ЙҮНӘЛЕШТӘРЕНЕҢ ФОРМАЛАШТЫРУ ПРОГРАММАҢЫ.

А. Коммуникатив сферала (башкорт телен аралашыу сараһы буларак өйрәнеүзә)

Телмәр эшмәкәрлегенә түбәндәге төрҙәрендә телмәр компетенцияһы:

һөйләү телмәрендә:

- аралашыуҙың типик ситуацияларында элементар этикет диалог алып барыу;
- элементар кимәлдә укыусының үзе, ғаиләһе, дуҫы тураһында һөйләү; предмет, картинаны һүрәтләү; персонажды кыскаса кылыҡһырлау; тыңлап аңлау:
- укыусының укытыуы һәм класташтарының телмәрен тыңлап аңлау;
- аудиоязмаларҙағы зур булмаған текстарҙың йөкмәткеһен аңлау;

укууҙа:

- өйрәнелгән тел материалына таянып төзөлгән зур булмаған текстарҙы кысҡырып уку;
- өйрәнелгән тел материалы менән бер рәттән яңы һүҙҙәрҙе лә үз эсенә алған текстарҙы эстән уку һәм уларҙың төп йөкмәткеһен аңлау, текстан кәрәкле информацияны табыу;

язма телмәргә:

- күсереп языу техникаһына эйә булыу;
- үрнәк буйынса байрам менән котлау һәм кыска шәхси хат языу
- уку күнекмәләрен үзаллы үтәү.

Тел компетенцияһы (тел сараларын үزلәштерәү).

- башкорт теленә өндәрен дөрөс әйтеү һәм айырыу; һүҙҙәргә һәм фразаларға дөрөс баһым куйыу;
- төрлө һөйләм төрҙәрен интонация менән уку;

Б. Танып беләү сфераһы:

- айырым өндәр, хәрәфтәр, һүҙҙәр, һүҙбәйләнештәр, ябай һөйләмдәр кимәлендә башкорт һәм рус телдәренә күренештәрен сағыштыра беләү;
- башланғыс мәктәп тематикаһы кимәлендә өлгө буйынса күнегеүҙәр эшләй беләү;

В. Дөйөм киммәттәргә йүнәлеш сфераһында:

- башкорт телен фекер, хис-тойғо, эмоцияларҙы белдерәү сараһы буларак кабул итеү;
- балалар фольклоры яҙамында башкорт халкының рухи киммәттәрен үزلәштерәү.

Г. Эстетик сферала:

- башкорт телендә хис-тойғо һәм эмоцияларҙы белдерәү сараларҙы үزلәштерәү;
- балалар әҙәбиәте үрнәктәре менән танышканда матурлыҡты танырға өйрөнөү.

Д. Хезмәт сфераһында:

- уку процесында билдәләнгән планға ярашлы эшләй беләү.

6. УКУТЫУ ПРЕДМЕТЫНЫҢ ТӨП ЙӨКМӘТКЕҢЕ.

5-се класс укыусылары өсөн.

1.Телмәргә әҙерләү курсы-5 сәғәт.

Укытыусы, дәрәслек менән танышыу. Күп милләтле Башкортостан Республикаһы, дәүләт (башкорт) теле тураһында әңгәмә. Башкортостан Республикаһының һәм Рәсәй Федерацияһының дәүләт символдары менән танышыу. Башкортостан Республикаһы Рәсәй Федерацияһы картаһында. Башкортостан тураһында видеоролик карау.

2.Мин танышам- 5 сәғәт.

«Әйзәгез, танышайык»,«Исемен кем?»,«Һин кем?»- һорауын үзләштерергә һәм яуап корорға өйрәнеү. Һөйләм һәм һүз.Языу дәфтәре менән эш.

.

1. Башкортостан минең тыуған Республикам-1 сәғәт.

Башкортостан, уның дәүләт символдары, улардың мәғәнәһе.Башкорт иле, уның халкы,тарихы, ер-һыуы. Башкортостандың данлы урындары.

Тыуған тәйәктәң матурлығын күрһәтеү, әңгәмәләр үткәреү, текстар укыу. Башкорт телендә ябай һөйләм төрҙәре.

2.Танышыу-9 сәғәт

3. Ғаилә-10 сәғәт.

Үзенең ғаиләһе, ғаилә ағзалары, улардың эштәре, туғанлыҡ мөнәсәбәте тураһында һөйләшеү. Башкорт телендә эйәлек ялғауҙарын практик үзләштереү.

4. Мәктәп-5 сәғәт.

Балалардың үзгәре укыған мәктәп, уның үзенсәлектә билдәләрен, урынлашыуын, кабинеттарын беләүе. Һүзгәргә предметты, билдәне, эште белдерәүе. Языу дәфтәре менән эш.

5. Һандар-4 сәғәт.

Азык-түлек, кейем-һалым һаҡы, улардың үлсәмә, уларҙы һатып алыу, тәртиплә тотонуу. Телмәрҙә һандарҙы практик кулланыу, һандарҙы яҙырға өйрәтеү.

6.Кайһы төс матур?-6 сәғәт.

Темаға караған һүзгәргә өйрәнеү, үзләштереү. Түбән синыфта үзләштергәндәрҙе нығытыу.

Төштәргә белдергән һүзгәргә башкорт өндәрен дөрөс әйтергә.

7. Кем? Нимә? Кемдәр? Нимәләр?-5 сәғәт.

Һөйләмдән Кем? Нимә? Кемдәр? Нимәләр? һорауҙарына яуап биреүсә һүзгәргә таба белергә, яңы һүзгәргә үзләштереү, уларҙы телмәрҙә кулланыу.

8. Кем нимә эшләй?-5 сәғәт.

Кылым тураһында кыскаса мәғлүмәт биреү. Бәләкәй текстан кемдәң нимә эшләгән белдерәүсә һүзгәргә таба беләү.

9. Тән өлөштәре-9 сәғәт.

Кешенең организмы, тән өлөштәре атамаларын үзләштереү, тәнде таза тотуу, һаулыҡты һаҡлау. Эйәлек алмаштарын һәм ялғауҙарын практик кулланыу.

10.Кейем-һалым-3 сәғәт.

Кейем исемдәрен үзләштереү, элек өйрәнгәндәрҙе иҫкә төшөрөү. Кейемдә һаҡлап, кәҙерләп тотуу, һәр беренән үз урынына куйыу. Кейем һәм шәхси гигиена. Кейем һәм матурлыҡ, тыйнаҡлыҡ тураһында һөйләшеүҙәр, текстар укыу. Шиғырҙар ятлау. Башкорт телендәге йөкмәтеү йүнәлешен, шарт һөйкәлешен практик үзләштереү.Был формаларҙы телмәрҙә кулланыу. Матур теләктәр әйтергә өйрәтеү.

11.Өй йыһаздары-3 сәғәт.

Өй йыһаздары, бүлмәләр, элек өйрәнгәндәрҙе иҫкә төшөрөү, темаға караған һүзгәргә өйрәнеү, уларҙы практикала кулланыу. Һүзгәргә калын һәм нәзек ялғауҙар.

12.Йорт хайуандары.

Йорт хайуандары атамалары менэн танышыу, улар тураһында һөйләшеү, һөйләмдә һүзәрзең урыны.Кешенең уларға мөнәсәбәте. Тәбиғәткә һаксыллык тураһында һөйләшеүзәр.

Азык – түлек – 2 сәғәт.

13.Йорт коштары-3 сәғәт.

Йорт коштары атамалары менэн танышыу, улар тураһында һөйләшеү, һөйләмдә һүзәрзең урыны.Кешенең уларға мөнәсәбәте. һаксыллык тураһында һөйләшеүзәр.

14.Кейек коштар. Йәнлектәр-4 сәғәт.

Кейек коштар. Йәнлектәр исемдәрен үзләштерәү, элек өйрәнгәндәрзе иҫкә төшөрөү. Матурлык тураһында һөйләшеүзәр, текстар укыу. Матур теләктәр әйтергә өйрәтәү.

6-сы класс укыусылары өсөн.

1. Танышыу -5сәғәт.

Исәнләшеү. Танышыу диалогы. Һин кайзан? Һиңә нисә йәш? Һинен туғандарың бармы? (Сәнғәтле һөйләшеү.) Башкорт теленең үзенсәлекле өндәре һәм хәрәфтәре. Хат языу.

2. Был мин.Тән өлөштәре-4 сәғәт.

Алдағы йылдарза тема буйынса үзләштерелгәндәрзе иҫкә төшөрөү,ошо темаға кағылған һүзәр менән тулыландырыу. Зат ялғаузарын, әйәлек алмаштарын һәм ялғаузарын практик кулланыу. Тартынкыларзың сиратлашыуы.

3. Ғаилә. Туғандар, уларзың шөгөлдәре -5 сәғәт.

Ғаилә ағзалары, уларзың эш-шөгөлдәре. Ололарзың һәм балаларзың хезмәте. Һөнәрзәр төрлө, уларзың һәр береһе лә кәрәкле. Һөнәр һайлау. Башкорт телендә исем. Исемдең күплек, берлек формалары. Яңғызлык һәм уртаклык исемдәр. Синоним, антоним исемдәр.

4. Мин нимә яратам-4сәғәт.

Түбән синифта өйрәнелгән азык-түлек, азык-түлектә кағылған һүзәрзе, һүзбәләнештәрзе иҫкә төшөрөү, кабатлау, нығытыу,телмәрзә кулланылышын активлаштырыу.

5. Минен мәктәбем-5сәғәт.

Укыу эшмәкәрлеге, укыу әсбаптары, уларзы бөхтә тотоу. Көн режимы,тазалык, йыйнаклык. Класта дуслык, берзәмлек, иман тураһында һөйләшеүзәр,әсәрзәр укыу.Башкорт телендә өндәрзең, хәрәфтәрзең дөрөс әйтелеше һәм язылышы. *Ярай, ярамай, мөмкин* һүзәрренең кулланышын активлаштырыу.

6. Минен уйынсыктарым-5сәғәт.

Түбән синифтарза үтелгән тема менән бәйле.

Теманы башкорт халык уйындары менән үрелдереп алып барырға кәрәк.

Килеш, зат ялғаузарын файзаланыу. Һәм, ләкин, ә теркәүестәрен кулланыу.

7. Мин уйнарга яратам,яратмайым-6 сәғәт.

Темала каралған һүзәрзе, укытыусы һайлауы буйынса, һүзбәйләнештәрзе, дәрәсләктәге күнегеүзәрзе дәфтәрзә үтәү. Килеш ялғаузарын файзаланыу. Һәм, ләкин, ә теркәүестәрен кулланыу.Теманы башкорт халык уйындары менән үрелдереп алып барырға кәрәк.

Килеш, зат ялғаузарын файзаланыу. Һәм, ләкин, ә теркәүестәрен кулланыу

8. Мин уйнарга сығас,сыкмайым-4сәғәт.

Алдағы йылдарза тема буйынса үзләштерелгәндәрзе иҫкә төшөрөү,ошо темаға кағылған һүзәр менән тулыландырыу, башкорт телендә юклык ялғаузары.

9.Минен кескәй дустарым-6 сәғәт.

Йорт хайуандары атамалары менэн танышыу, улар тураһында һөйләшеү, һөйләмдә һүзәрзең урыны. Кешенең уларға мөнәсәбәте. Тәбиғәткә һаксыллыҡ тураһында һөйләшеүзәр

10. Мин ял итәм-5 сәғәт.

Балаларҙың тыуған көн байрамы, уға әзерлек мәшәкәттәре. Тыуған көн байрамын үткәреү йолаһы. Кунактар сақырыу, уларға хөрмәт күрһәтеү, мәжлестә үҙеңдә тоту тураһында һөйләшеүзәр, текстар укыу, шиғырҙар ятлау. Итәғәтлелек нормаларын үзләштерәү.

11. Коштар-5 сәғәт.

Йорт коштары атамалары менэн танышыу, улар тураһында һөйләшеү, һөйләмдә һүзәрзең урыны. Кешенең уларға мөнәсәбәте. Һаксыллыҡ тураһында һөйләшеүзәр.

Кейек коштар. Йәнлектәр исемдәрән үзләштерәү, элек өйрәнгәндәрҙе иҫкә төшөрөү. Матурлыҡ тураһында һөйләшеүзәр, текстар укыу. Матур теләктәр әйтергә өйрәтеү.

12. Хайуандар-5 сәғәт.

Кеше һәм тәбиғәт. Башкортостан тәбиғәте. Безҙә йәшәгән кейектәр, үсемлектәр, бөжәктәр. Кешенең уларға мөнәсәбәте. Тәбиғәткә һаксыллыҡ тураһында һөйләшеүзәр.

Башкорт телендә синоним һүзәрҙе сағыштырыу, кылымдарҙың заман формаларын, каршы куйыу теркәүестәрән практик үзләштерәү. Телмәр күнекмәләрен камиллаштырыу.

13. Ваҡытыңды дөрөҫ бүләнеңме?-5 сәғәт.

Һәр кешенең яраткан шөғөлө, төп эше була. Бынан тыш кеше ниндәйҙер эште кызыкһынып башкара. Балаларҙың башкарган эштәре. Файзалы эштәр. Кешеләргә ярҙам, киң күңеллелек тураһында һөйләшеүзәр, текстар укыу. Башкорт телендә эште, хәрәкәтте, белдерәүсә һүзәр (кылым).

7-се класс укыусылары өсөн.

1. Танышыу, 1-6 сыныфтарға үтелгәндәрҙе иҫкә төшөрөү- 6 сәғәт.

Түбән сыныфтарға үзләштерелгән һүзәрҙе, һүзбәйләнештәрҙе иҫкә төшөрөү, нығытыу, кабатлау, тәрәнәйтеү. Сәнғәтле һөйләшеү өлгөләре. Төрлө ситуацияларға һөйләшеү. Кайҙан? Кайға? һорауын куя һәм уға яуап бирәү, килеш һәм күплек ялғауҙарын практик үзләштерәү.

2. Мәктәптә-7 сәғ.

Укыу, белем алыу, мәктәп тормошо, кластағы эштәр, мәктәп бинаһы, ундағы кабинеттар, дәрестәр тураһында һөйләшеүзәр, текстар укыу. Башкорт теленең лексикаһы. Һүз, уның лексик һәм грамматик мәғәнәһе (практик үзләштерәү).

Башкорт телендә өндәрҙең, хәрәфтәрҙең дөрөҫ әйтелеше, язылышы, язылышы (дәфтәрҙә күнегеүзәр).

3. Һөнәрҙәр-4 сәғәт.

Һөнәр атамаларын үзләштерәү, элек өйрәнгәндәрҙе иҫкә төшөрөү. Артабан һүзлек запастарын арттырыу. Булып эшләй һүзбәйләнешен кулланып, һөйләмдәр төҙөү, дәфтәргә языу.

4. Йыл мизгелдәре-10 сәғәт.

Башкортостанда, үзбөз йәшәгән төйәктә көз, кыш, яз, йәй мизгелдәре, уларҙың билдәләре. Тәбиғәттең төрлө күренештәре. Мизгелдәргә ярашлы балаларҙың эштәре, уйындары тураһында һөйләшеүзәр, әсәрҙәр укыу, мәкәлдәр, һынамыштар менэн танышыу.

Көн торошона бәйле һүзәрҙе дөрөҫ кулланыу, телмәр күнекмәләрен үстәрәү, һөйләм төрҙәре. Тасуирлау элементтары.

5. Кейем-һалым-4 сәғәт.

Кейем исемдәрен үзләштерәү, элек өйрәнгәндәрге искә төшөрөү. Кейемде һаклап, кәзерләп тотоу, һәр беренен үз урынына куйыу. Кейем һәм шәхси гигиена. Кейем һәм матурлык, тыйнаклык тураһында һөйләшеүҙәр, текстар укыу. Шиғырҙар ятлау. Башкорт телендәге йөкмәтеү йүнәлешен, шарт һөйкәлешен практик үзләштерәү. Был формаларҙы телмәрҙә кулланыу. Матур теләктәр әйтергә өйрәтеү.

6. Тыуған көн-4 сәғәт.

Балаларҙың тыуған көн байрамы, уға әзерлек мәшәкәттәре. Тыуған көн байрамын үткәрәү йолаһы. Кунактар сақырыу, уларға хөрмәт күрһәтеү, мәжлестә үҙеңде тотоу тураһында һөйләшеүҙәр, текстар укыу, шиғырҙар ятлау. Итәғәтлелек нормаларын үзләштерәү.

7. Тәбиғәт. Үләндәр. Бөжәктәр-9 сәғәт.

Кеше һәм тәбиғәт. Башкортостан тәбиғәте. Безҙә йәшәгән кейектәр, үсемлектәр, бөжәктәр. Кешенең уларға мөнәсәбәте. Тәбиғәتكә һаксыллык тураһында һөйләшеүҙәр.

Башкорт телендә синоним һүзҙәрҙе сағыштырыу, кылымдарҙың заман формаларын, каршы куйыу теркәүестәрен практик үзләштерәү. Телмәр күнекмәләрен камиллаштырыу.

8. Башкортостан-6 сәғәт.

Башкортостан, уның дәүләт символдары, уларҙың мәғәнәһе. Башкорт иле, уның халкы, тарихы, ер-һыуы. Башкортостандың данлы урындары.

Исем, яңғызлык һәм уртаҡлык исемдәргә практик үзләштерәү, телмәрҙә кулланыу.

9. Сәйәхәт. Транспорт-8 сәғәт.

Башкортостандың билдәле урындары буйынса телдән сәйәхәт, карта менән эш итеп, район, кала исемдәрен үзләштерәү менән үрелеп алып барыла.

Килеш ялғауҙары, кире кағыу формаларын, менән бәйләүесен практик кулланыу.

8-се класс укыусылары өсөн.

1. Танышыу, 1-6 сыныфтарға үтелгәндәрге искә төшөрөү-3 сәғәт.

Түбән сыныфтарға үзләштерелгән һүзҙәрҙе, һүзбәйләнештәрҙе искә төшөрөү, нығытыу, кабатлау, тәрәнәйтеү. Сәңгәтле һөйләшеү өлгөләре. Төрлө ситуацияларға һөйләшеү.

2. Мәктәптә-10 сәғәт.

Түбән кластарға тема буйынса үзләштерелгән һүзҙәрҙе, һүзбәйләнештәрҙе искә төшөрөп кабатлау, нығытыу, уларҙы яңылары менән тулыландырыу, телмәрҙә активлаштырыу.

Һөйләмдә һүзҙәр тәртибе. Килеш ялғауҙарын телмәрҙә дөрөс кулланырға өйрәтеү, практик эштәр.

3. Ғайлә. Хезмәт-13 сәғәт.

Түбән сыныфтарға үзләштерелгән һүзҙәрҙе, һүзбәйләнештәрҙе искә төшөрөү, нығытыу, кабатлау, белемдәрен тәрәнәйтеү, камиллаштырыу, телмәрҙәрен активлаштырыу һүзбайлыктарын арттырыу.

Исем, яңғызлык һәм уртаҡлык исемдәргә практик үзләштерәү, телмәрҙә кулланыу.

4. Буш ваҡыт. Хобби-9 сәғәт.

Һәр кешенең яраткан шөғөлө, төп эше була. Бынан тыш кеше ниндәйҙер эште кызыкһынып башкара. Балаларҙың башкарган эштәре. Файзалы эштәр. Кешеләргә ярҙам, киң күнеллелек тураһында һөйләшеүҙәр, текстар укыу. Башкорт телендә эште, хәрәкәтте, белдерәүсе һүзҙәр (кылым). Кылымдың мәғәнәләре, берлек һәм күплек формаһы. Кылымдарҙың зат менән үзгәреше.

5. Транспорт. Юл. Сәйәхәт-7 сәғәт.

Юлһыз тормош. Бөтә кеше юлда: йәйәүлеләр, машиналар, автобустар, троллейбустар. Юлдар за төрлө. Юл кағизаләре бар. Уны күзәтеү бик мөһөм. Юл буйлап сәйәхәткә лә сығалар. Сәйәхәттә кәрәкле әйберзәр тураһында һөйләшеүзәр, әсәрзәр укыу. Башкорт телендә кылым. Уның заман мәғәнәләре. Үткән, хәзерге, киләсәк заманы. Уларзың грамматик күрһәткестәре. Кылымдың һөйләмдәге урыны.

6. Табиғта.Поликлиникала-5 сәғәт.

Кеше үзенәң һаулығы тураһында үзе хәстәрләй. Врачка күренә, төрлө дарыузар ала. Укыусының һаулығы ла бик мөһим. Шуға ла был тема буйынса күберәк балаларзың һаулығы, сынығыу, көн тәртибен күзәтеү кеүек мәсьәләләр тураһында әңгәмәләр үткәрәү, текстар укыу. Башкорт телендә сифат. Уның мәғәнәләре. Сифаттарзың һөйләмдә исемгә бәйләнәүе. Дәрәжәләр менән үзгәрәүе.

Балаларзың һаулығы мөһим.Шуға ла ошо тематика буйынса һүззәр, һүзбәйләнештәр – зләштерәү.

Башкорт телендә сифат. Сифаттарзың һөйләмдә исемгә бәйләнәүе, дәрәжәләр менән үзгәрәүе.

7. Почта-3 сәғәт.

Почта, телефон, телеграф, интернет беззәң тормошка ныклап килеп инде. Уларзы нисек файзаланырға, почтала, телеграфта үзендә нисек тоторға, телефондан нисек һөйләшергә – был мәсьәләләр бик мөһим. Был темала бына шулар тураһында беләм, һәйбәт күнекмәләр бирәү күз уңында тотала. Башкорт телендә исем, кылым, сифаттарзың һөйләмдә кулланылышы (практик күнекмәләр).

8. Башкортостан тәбиғәте-3 сәғәт.

Тыуған төйәктең матурлығын күрһәтеү, әңгәмәләр үткәрәү, текстар укыу. Башкорт телендә ябай һөйләм төрзәре.

9. Башкортостанда иҫтәлекле урындар-7 сәғәт.

Башкортостан ерендәге, Өфө калаһындағы иҫтәлекле, уникаль урындар менән таныштырыу. Башкортостандағы данлыклы укыу йорттары, сәңгәт һарайзары. Уларға кыскаса характеристика бирәү. Тыуған төйәктең матурлығын күрһәтеү, әңгәмәләр үткәрәү, текстар укыу. Башкорт телендә ябай һөйләм төрзәре.

10.Башкортостандың күренекле шәхестәре-7 сәғәт.

Башкортостан тарихында, уның бөгөнгө тормошонда күренекле шәхестәрзәң әһәмиәте бик зур. Күренекле шәхестәр тураһында әңгәмәләр үткәрәү, текстар укыу. Һан, уның телмәрзәге роле, һан төркөмсәләре.

9-сы класс укыусылары өсөн.

1. Һаумы,мәктәп, класташтар,укытыусыларым-18 сәғәт.

Был тема, башлыса, көз темаһы менән бергә үреләп, укыусыларзың ни эшләүзәре, йәйге хәтирәләре лә күз уңында тотолоп, беренсе дәрестә үк ошо темаларға какылышлы кәрәкле һүззәр, һүзбәйләнештәр бирелә.

2. Үзем тураһында-35 сәғ.

Үзе тураһынды һөйләүсенәң ғаиләһе,шәжәрәһе(ата-әсәһе) тураһында,танышыу темаһына кағылышлы лексиканы кулланып, һөйләй, диалогтар төзөй беләү.

3. Башкортостанды беләһеңме?-10 сәғәт.

Башкортостан, уның дәүләт символдары, уларзың мәғәнәһе.Башкорт иле, уның халкы,тарихы, ер-һыуы. Башкортостандың данлы урындары.

Тыуған төйәктең матурлығын күрһәтеү, әңгәмәләр үткәреү, текстар уқыу. Башкорт телендә ябай һөйләм төрҙәре.

4. Кеше.Тән ағзалары. Шәхси гигиена-4 сәғәт.

Был тема кешенең тән өлөштәре атамаларын, эске орган исемдәрен биреү менән бергә уның шәхси гигиенаһы, һаулығы менән бергә үрелеп асыла.

Башкорт телендә эйәлек заты, кылым.

Содержание разделов

Бүлектәрҙең йөкмәткеһе.

№ п/п	Название раздела, темы	Количество часов	Контрольные работы
1	Повторение	8	
2	Звуки и буквы	14	
3	Парные звонкие и глухие согласные	8	
4	Шипящие и свистящие согласные	4	
5	Гласные буквы Е, Ё, Ю, Я в начале слова или слога	6	
6	Твердые и мягкие согласные	7	
7	Мягкий знак на конце слова	5	
8	Слово. Названия предметов	12	
9	Большая буква в именах и фамилиях людей, кличках животных	7	
10	Названия действий	7	1
11	Предлоги	3	
12	Слова с непроверяемыми гласными	3	
13	Предложение	12	1
14	Повторение	6	
Итого:		102	2

IV ТЕМАТИК ПЛАНЛАШТЫРУУ

ТЕМАТИЧЕСКОЕ ПЛАНИРОВАНИЕ

Тел бүлеге, тема Тема предмета	Сәғ.һан Кол.-во часов	Программа йөкмәткеһе Программное содержание	Укыусыларҙың төп эшмәкәрлек төрө Дифференциация видов деятельности	
			Минималь үзләштереү кимәле Минимальный уровень	Етешле үзләштереү кимәле Достаточный уровень
5-се класс(66 сәғ) М.С.Дәүләтшина “Башкорт теле”, 1 кл. 2023 йыл.				
Телмәргә әзерләү курсы (5 сәғәт)	3	Тел тураһында дөйөм төшөнсә «Башкортостан - минең тыуған ерем». Мин Башкортостанда йәшәйем.Өфө-башкала. Нимә белдек,нимәгә өйрәндөк	Башкортостан, уның дәүләт символдары, уларҙың мәғәнәһен аңлата белһендәр. Башкорт иле, уның халкын,тарихын, ер-һыуын белһендәр. Башкортостандың данлы урындары менән танып белһендәр. Тыуған төйәктең матурлығын күрһөтөү, әңгәмәләр үткәреү, текстар укыу. Башкорт телендә ябай һөйләм төрҙәре.	Укытыусы, дәреслек менән танышыу. Күп милләтле Башкортостан Республикаһы, дәүләт (башкорт) теле тураһында әңгәмә. Башкортостан Республикаһының һәм Рәсәй Федерацияһының дәүләт символдары менән танышыу. Башкортостан Республикаһы Рәсәй Федерацияһы картаһында. Башкортостан тураһында видеоролик карау
	2	«Исәнләшергә өйрәнәбез». Һөйләү һәм язма телмәр	Кыска сәләмләү репликаларын тыңлап аңларға өйрәнеү. Сәләмләү һүзҙәренә өйрәтөү, укытыусы артынан телмәр формаларын кабатлау.	Исәнләшә белһендәр. Респубкала йәшәгән башка милләт вәкилдәренә сәләмләү йолаларын аңлата белһендәр. Башкорт теленә үзенсәлекле

			Башкорттарза, рустарза, татарзарза, сыуаштарза, удмурттарза, маризарза, мордваларза һ.б. сәләмләү йолалары тураһындамәғлүмәт. Башкорт теленең үзенсәлекле өндөрөн әйтергә өйрәнеү [һ, ғ, з]. Рәсемдәрҙе карау һәм әкиәт геройҙарын билдәләү. Эш дәфтәрҙәрендә язылған хәреф, бизәк элементтарын языу. Һөйләү һәм язма телмәр араһындағы айырмаларҙы	өндөрөн дөрөс әйтһендәр[һ, ғ, з]. Рәсемдәрҙе карау һәм әкиәт геройҙарын билдәләү. Эш дәфтәрҙәрендә язылған хәреф, бизәк элементтарын языу. Һөйләү һәм язма телмәр араһындағы айырмаларҙы билдәләү.
Мин танышам (5 сәғәт)	2	«Әйзәгез, танышайыҡ». «Исемен кем?» - һорауын үзләштерергә һәм яуап корорға өйрәнеү. Һөйләм һәм һүз	Танышыу репликаларын аңларға өйрәнеү. Укытыусы артынан телмәр клишеларын кабатлау. Тексты һөйләмдәргә, һөйләмдәрҙе һүззәргә, һүззәрҙе ижектергә таркатыу. «Исемен кем?» тигән һорауҙы өйрәнеү, яуап короу. Башкорттарза танышыу йолалары тураһында мәғлүмәт. Һөйләмдәрҙә һүззәр һанын билдәләү.	Танышыу репликаларын белһендәр. Укытыусы артынан телмәр клишеларын кабатлау. Тексты һөйләмдәргә, һөйләмдәрҙе һүззәргә, һүззәрҙе ижектергә тарката алһындар. «Исемен кем?» тигән һорауҙы өйрәнөп, яуап корһондар. Башкорттарза танышыу йолалары тураһында мәғлүмәт. Һөйләмдәрҙә һүззәр һанын билдәләйбелһендәр.

	1	«Әйзәгез, танышайык». һорауын үзләштерегү. Яуап бирергә өйрәнеү. Ижек, өн һәм хәреф	Кыска ғына танышыу диалогтарын тыңлап аңларға өйрәнеү. «Һин кем?» һорауын үзләштерегү, һүзәрзе ижектергә бүлеү, айырым өндәрзе (һузынкылар һәм тартынкылар) айырыу. һүзә өндәр һанын, уларзың билдәләү	Кыска ғына танышыу диалогтарын тыңлап аңларға өйрәнеү. «Һин кем?» һорауын үзләштерегү һәм яуап кайтарырга өйрәнеү. һүзәрзе ижектергә бүлеү, һүзәге ижектер һанын билдәләү, айырым өндәрзе (һузынкылар һәм тартынкылар) айырыу. һүзә өндәр һанын, уларзың характерын, эзмә-эзлеген билдәләү, схема-моделен төзөү.
	1	«Әйзәгез, танышайык». «Был кем?», «Был нимә?» Башкорт теленәң үзенсәлекле өндәрә [ә, ө, ү]	«Һин кем?» тигән һорауын өйрәнеү, яуап төзөү. Башкорт теленәң үзенсәлекле һузынкы өндәрән өйрәнеү [ә, ө, ү]. өндәрзе характер билдәләре буйынса билдәләү, хәрефтәр менән тамғалау. Дәрәслектең һүрәттәре менән эшләү, һүрәттең һәр персонажын табыу һәм билдәләү.	Һин кем?» тигән һорауға, яуап төзөп, телмәрзеәүземләштерегү. Башкорт теленәң үзенсәлекле һузынкы өндәрән өйрәнеү [ә, ө, ү]. өндәрзе характер билдәләре (айырым һәм һүз составында, төрлө позицияларза) буйынса билдәләү, хәрефтәр менән тамғалау. Дәрәслектең һүрәттәре менән эшләп, сюжет нигезен асыклап, һүрәттең һәр персонажын таба һәм билдәләй белһендәр. Рәсемдәр буйынса кыска һөйләмдәр төзөп, уларзы төзөлгән схемалар менән сағыштырһындар.
Телмәр үстәрегү (1 сәғәт)	1	Үткәндәрзе кабатлау		
Мин аралашырға өйрәнәм (11 сәғәт)	2	Алфавит. Аа хәрефен өйрәнеү «Хәйерле көн» Д.Талхина “Сәләм”	Дәрәс темаһы буйынса диалог тыңлау. Дәрәслектең иллюстрациялары менән эш. «Хәйерле көн!», «Осрашканға тиклем!» телмәр клишеларын	Дәрәс темаһы буйынса диалог тыңлау. Дәрәслектең иллюстрациялары менән эш. «Хәйерле көн!», «Осрашканға тиклем!» телмәр клишеларын

			дәрзең схемаларын төзөү. Эш дәфтәрзәрендә Ыы хәрефен языу, төрлө эштәрзе башкарыу.	Һүззәрзең, һөйләмдәрзең схемаларын төзөү. Эш дәфтәрзәрендә Ыы хәрефен языу, төрлө эштәрзе башкарыу.
	3	Эхәрефен өйрәнөү Һанарға өйрәнәбез. Без унға тиклем һанайбыз. Һиңә нисә йәш?	Танышыу тураһында кыска репликаларзы тыңлау. «Һиңә нисә йәш?» һорауын өйрәнөү һәм «Миңә... йәш» тип яуап төзөү, Башкорт теленең үзенсәлекле өндәрен кабатлау. 1 - 10 исәбен өйрәнөү. Эә хәрефен өйрәнөү, башкорт һәм рус телдәрәндә был өндәрзең әйтелешендә айырмаларзы билдәләү. Һүззең өн схемаһын, һөйләмдәр схемаһын төзөү. Өйрәнелгән хәрефте языу, эш дәфтәрзәрендәге эштәрзе башкарыу.	Танышыу тураһында кыска репликаларзы тыңлау, яңы лексиканы үзләштерөү. «Һиңә нисә йәш?» һорауын өйрәнөү һәм «Миңә... йәш» тип яуап төзөү, телмәрзе әүземләштерөү. Башкорт теленең үзенсәлекле өндәрен кабатлау. 1 - 10 исәбен өйрәнөү. Эә хәрефен өйрәнөү, башкорт һәм рус телдәрәндә был өндәрзең әйтелешендә айырмаларзы билдәләү. Һүззең өн схемаһын, һөйләмдәр схемаһын төзөү. Өйрәнелгән хәрефте языу, эш дәфтәрзәрендәге эштәрзе башкарыу.
	1	Вв (уы)хәрефен өйрәнөү Телмәр үстөрөү	Өйрәнелгән һүззәрзе, өндәрзе кабатлау, укытыусы тәкдим иткән һөйләмдәрзең схемаларын төзөү. Вв хәрефен өйрәнөү, башкорт һәм рус телдәрәндә был өндәрзең әйтелештәге айырмаларзы билдәләү, эш дәфтәрзәрендә языу, бирелгән күнегеүзәрзе эшләү.	Сюжетлы картина буйынса һөйләмдәр төзөү, өйрәнелгән һүззәрзе, өндәрзе кабатлау, укытыусы тәкдим иткән һөйләмдәрзең схемаларын төзөү. Вв хәрефен өйрәнөү, башкорт һәм рус телдәрәндә был өндәрзең әйтелештәге айырмаларзы билдәләү, эш дәфтәрзәрендә языу, бирелгән күнегеүзәрзе эшләү.
		Минең ғаиләм Эә хәрефен өйрәнөү	Ғаилә тураһында 2-3 репликанан торған кыска диалогты тыңлау.	2-3 репликанан торған кыска диалогты тыңлау, йөкмәткеһе

Мин һәм минең ғаиләм (11 сәғәт)	2	Минең яҡын туғандарым.	Тема буйынса яңы һүҙҙәр менән танышыу. [ә] өнөн өйрәнеү, һүз башында, уртаһында һәм аҙағында өндәрҙең урынын билдәләү. Өйрәнелгән хәрефтә эш дәфтәрҙәрендә яҙыу.	тураһында әңгәмәләшеү. Тема буйынса яңы һүҙҙәр менән танышыу, телмәрҙә үтелгән лексиканы әүземләштереү. Өлгө буйынса үҙе тураһында топик төзөргә өйрәнеү. [ә] өнөн өйрәнеү, һүз башында, уртаһында һәм аҙағында өндәрҙең урынын билдәләү. Өйрәнелгән хәрефтә эш дәфтәрҙәрендә яҙыу. Парзарҙа һүҙҙәрҙең схемаһын төзөү, эштәрҙә баһалау.
	2	Өө хәрефен өйрәнеү Минең өләсәйем. Ф.Рәхимғолова “Бәхетле”.	Ғаилә тураһында диалогты тыңлау, йөкмәткеһе тураһында әңгәмәләшеү. Ғаилә ағзаларының исемдәре менән танышыу, телмәрҙә яңы һүҙҙәрҙә әүземләштереү. Өйрәнелгән башкорт алфавиты хәрефтәрен кабатлау. Өө хәрефен өйрәнеү, эш дәфтәрҙәрендә хәрефтә яҙыу.	Ғаилә тураһында диалогты диалогты тыңлау, йөкмәткеһе тураһында әңгәмәләшеү. Ғаилә ағзаларының исемдәре менән танышыу, телмәрҙә яңы һүҙҙәрҙә әүземләштереү. Өйрәнелгән башкорт алфавиты хәрефтәрен кабатлау. Өө хәрефен өйрәнеү, эш дәфтәрҙәрендә хәрефтә яҙыу. Һүз схемаларын төзөү буйынса төркөмдәрҙә эш.
	2	Үү хәрефен өйрәнеү Минең әсәйем. Минең һеңлем, кустым	Ғаилә тураһында ҡыска репликаларҙы тыңлау. Тема буйынса өйрәнелгән һүҙҙәрҙә кабатлау, телмәрҙә лексиканы әүземләштереү. Үз ғаиләһе тураһында һөйләмдәр төзөү, өйрәнелгән хәрефтәрҙә кабатлау. Үү хәрефен өйрәнеү, эш дәфтәрҙәрендә хәрефтә яҙыу. [Ү]	Ғаилә тураһында ҡыска репликаларҙы тыңлау, репликаларҙың йөкмәткеһе буйынса һорауҙарға яуап биреү. Тема буйынса өйрәнелгән һүҙҙәрҙә кабатлау, телмәрҙә лексиканы әүземләштереү. Үз ғаиләһе тураһында һөйләмдәр төзөү,

			өнө булган тизәйткестәрзе кабатлау. Дәреслектен иллюстрациялары менән эшләү.	өйрәнелгән хәрәфтәрзе кабатлау. Үү хәрәфен өйрәнәү, эш дәфтәрзәрәндә хәрәфте языу. [Ү] өнө булган тизәйткестәрзе кабатлау. Дәреслектен иллюстрациялары менән эшләү
	2	Һһ хәрәфен өйрәнәү Татыу ғайләлә, телмәр үстәрәү Ф.Рәхимғолова “Матур һәм көслә”	Дәрес темаһы буйынса аудиотексты тыңлау. Яңы һүззәр менән танышыу, телмәрзә яңы лексиканы әүземләштерәү. Үз ғайләһе тураһында өлгөгә таянып һөйләмдәр төзөү. Һһ (әйтелештә х өнө менән сағыштырыу) хәрәфен өйрәнәү. Өйрәнелгән хәрәфте эш дәфтәрзәрәндә языу. Эш дәфтәрзәрәндә эштәрзе башкарыу.	Дәрес темаһы буйынса аудиотексты тыңлау, йөкмәткеһе тураһында һораузарға яуап бирәү. Яңы һүззәр менән танышыу, телмәрзә яңы лексиканы әүземләштерәү. Үз ғайләһе тураһында өлгөгә таянып һөйләмдәр төзөү. Һһ (әйтелештә х өнө менән сағыштырыу) хәрәфен өйрәнәү. Өйрәнелгән хәрәфте эш дәфтәрзәрәндә языу. Һүззәр һәм һөйләм схемалары төзөү, эш дәфтәрзәрәндә эштәрзе башкарыу.
	3	Һһ хәрәфен өйрәнәү Һәр кемдән үз шөгөлө Һһ хәрәфен өйрәнәү Башкорт батырзари. Телмәр үстәрәү, үткәндәрзе кабатлау	Төркөмдә эш: сюжетлы картина буйынса һөйләмдәр, һүззәр төзөү, һүззәргә өн анализы яһау. Ғайлә тураһында диалог һәм 2-3 һөйләмдән торған кыска монолог короу. Ғайлә тураһында проект төзөү. Һһ хәрәфе менән танышыу, эш дәфтәрзәрәндә өйрәнелгән хәрәфте языу. Таныш хәрәфтәр менән ижектер уқыу, һүззәрзән өн моделен төзөү.	Төркөмдә эш: сюжетлы картина буйынса һөйләмдәр, һүззәр һәм һөйләмдәрзән схемаһын төзөү, һүззәргә өн анализы яһау. Ғайлә тураһында диалог һәм 4-5 һөйләмдән торған кыска монолог короу. Ғайлә тураһында проект төзөү. Һһ хәрәфе менән танышыу, эш дәфтәрзәрәндә өйрәнелгән хәрәфте языу. Таныш хәрәфтәр

				менэн ижектэр укыу, хүззэрзең өн моделен төзөү.
Мәктәптәге тормошом (7 сәгәт)	2	Ғғ хәрефен өйрәнеү Минең мәктәбем. Ниндәй ? Зур-бәләкәй, яңы-иске фразаларын үүзләштереү	Мәктәп тураһындағы тексты тыңлап аңлау, тыңланған текст буйынса һораузарға яуап биреү. Тема буйынса яңы һүззәр менән танышыу. Бирелгән клише буйынса кыска диалогтар короу. Ғғ хәрефе менән танышыу, эш дәфтәрзәрендә өйрәнелгән хәрефте языу. Таныш хәрефтәр менән ижектәр укыу, һүззәрзең өн моделен төзөү.	Ғаилә ағзалары тураһында аудиоязма тыңлау, тыңлаған текст буйынса һораузарға яуап биреү. Мәктәп тураһындағы тексты тыңлап аңлау, тыңланған текст буйынса һораузарға яуап биреү. Тема буйынса яңы һүззәр менән танышыу. Бирелгән клише буйынса кыска диалогтар короу, һораузар һәм уға яуаптар. Ғғ хәрефе менән танышыу, эш дәфтәрзәрендә өйрәнелгән хәрефте языу. Таныш хәрефтәр менән ижектәр укыу, һүззәрзең өн моделен төзөү.
	2	Кк хәрефен өйрәнеү Беззең класс Класта нимә бар?	Мәктәп тураһындағы тексты тыңлап аңлау, тыңланған текст буйынса һораузарға яуап биреү. Тема буйынса яңы һүззәр менән танышыу, уларзы телмәрзә әүземләштереү. Бирелгән өлгө буйынса кыска диалогтар короу. Кк хәрефе менән танышыу, эш дәфтәрзәрендә өйрәнелгән хәрефте языу. Ижектәр һәм һүззәр укыу	Мәктәп тураһындағы тексты тыңлап аңлау, тыңланған текст буйынса һораузарға яуап биреү. Тема буйынса яңы һүззәр менән танышыу, уларзы телмәрзә әүземләштереү. Бирелгән өлгө буйынса кыска диалогтар короу, һораузарға яуап биреү. Кк хәрефе менән танышыу, эш дәфтәрзәрендә өйрәнелгән хәрефте языу. Ижектәр һәм һүззәр укыу, дәреслектен һүрәттәре менән эшләү.

	3	Зз хәрефен өйрәнөү Мин нимә эшләйем? Зз хәрефен өйрәнөү Укыу әсбаптары. Минен партала Сумкаңда нимә бар?	Класс тураһындағы тексты тыңлау, йөкмәткегә буйынса һораузар. Укыу-укытыу кәрәк-ярактарын белдерерүсә яңы һүзәр менән танышыу, уларзы телмәрзә әүземләштерерү. Бирелгән клише буйынса кыска диалог короу, тема буйынса һораузарға яуап бирерү. Зз хәрефен эш дәфтәрәндә языу. Тренажер ярзамында ижектер укыу.	Класс тураһындағы тексты тыңлау, йөкмәткегә буйынса һораузар. Укыу-укытыу кәрәк-ярактарын белдерерүсә яңы һүзәр менән танышыу, уларзы телмәрзә әүземләштерерү. Бирелгән клише буйынса кыска диалог короу, тема буйынса һораузарға яуап бирерү. Зз хәрефен эш дәфтәрәндә языу. Тренажер ярзамында ижектер укыу.
Мин һүрәт төшөрәм (6 сәғәт)	2	с хәрефен өйрәнөү Төстәр. с хәрефен өйрәнөү Әсәйем яраткан төстәр.	Төстәрзә аңлаткан яңы һүзәр менән танышыу, уларзы телмәрзә әүземләштерерү. Бирелгән клише буйынса кыска диалог короу, с хәрефен өйрәнөү, эш дәфтәрзәрәндә языу. Дөрөс укыу күнекмәләрен үстөрерү. Үз эшендә һәм класташтарыңдың эшен баһалау.	Төстәрзә аңлаткан яңы һүзәр менән танышыу, уларзы телмәрзә әүземләштерерү. Бирелгән клише буйынса кыска диалог короу, с хәрефен өйрәнөү, эш дәфтәрзәрәндә языу. Дөрөс укыу күнекмәләрен үстөрерү. Үз эшендә һәм класташтарыңдың эшен баһалау.
	2	ң хәрефен өйрәнөү Мин дәресгә нимә эшләйем? Һин физкультура дәресендә нимә эшләйһең?	Аудиотекст тыңлап, йөкмәткегә тураһында әңгәмәләшөү. Өйрәнелгән лексиканы файзаланып, тема буйынса диалог төзөү. Дәреслектәге тексты укыу, [ң] өнө менән танышыу. Эш дәфтәрзәрәндә ң хәрефен языу. Үз эшендә һәм класташтарыңдың эшен баһалау.	Аудиотекст тыңлап, йөкмәткегә тураһында әңгәмәләшөү. Өйрәнелгән лексиканы файзаланып, тема буйынса диалог төзөү. Дәреслектәге тексты укыу, [ң] өнө менән танышыу. Эш дәфтәрзәрәндә ң хәрефен языу, тәкдим ителгән эштәрзә башкарыу. Үз эшендә һәм

				класташтарыңдың эшен баһалау.
	1	Өйрәнелгән өн-хәрефтәрзе кабатлау	Тема буйынса яңы һүзәр менән танышыу. Азык-түлек тураһындаһөйләмдәр төзөгәндә яңы һүзәрзе әүземләштерәү. Бирелгән клише буйынса кыска диалог, «Нимә яратаһың?» тигән һораузы үзләштерәү һәм «Мин яратам...» тигән яуап төзөү. Өйрәнелгән хәрефтәр менән һүзәрзе эш дәфтәрзәренә языу. Төркөмдәрзә эш: яраткан ризығың тураһында һораулама үткәрәү. Мәктәп тормошо тураһындағы текстар тыңлау, һораузарға яуап бирәү.	Тема буйынса яңы һүзәр менән танышыу. Азык-түлек тураһындаһөйләмдәр төзөгәндә яңы һүзәрзе әүземләштерәү. Бирелгән клише буйынса кыска диалог, «Нимә яратаһың?» тигән һораузы үзләштерәү һәм «Мин яратам...» тигән яуап төзөү. Өйрәнелгән хәрефтәр менән һүзәрзе эш дәфтәрзәренә языу. Төркөмдәрзә эш: яраткан ризығың тураһында һораулама үткәрәү. Мәктәп тормошо тураһындағы текстар тыңлау, һораузарға яуап бирәү. Үз эшендә һәм класташтарыңдың эшен баһалау.
	1	Телмәр үстәрәү	Дәреслектәге сюжетлы һүрәттәр буйынса һөйләмдәр төзөү. Өйрәнелгән һүзәрзе, өндәрзе, хәрефтәрзе кабатлау. Башкорт телендә бирелгән һөйләмдәрзең схемаһын төзөү. Диалогтарзы тулыландырыу. Үз эшендә һәм класташтарыңдың эшен баһалау.	Дәреслектәге сюжетлы һүрәттәр буйынса һөйләмдәр төзөү. Өйрәнелгән һүзәрзе, өндәрзе, хәрефтәрзе кабатлау. Башкорт телендә бирелгән һөйләмдәрзең схемаһын төзөү. Диалогтарзы тулыландырыу йәки дауам итеү. Укытыусы тәкдим иткән анкетаны тултырыу. Үз эшендә һәм класташтарыңдың эшен баһалау.

Мин нимэ яратам/майым (2 сэгэт)	2	Ашамлыктар. Мин нимэ яратам?(яратмайым) Нин нимэ яратаһың?(яратмайһың) Ашханала. Мин нимэ эшлэйем? Г.Ситдикова “Бал”.	«Минен яраткан йәшелсәм» темаһы буйынса яңы һүзәрзе үзләштереү, ятланған һүзәрзе телмәрзә кулланыу. «Нимэ яратаһың?» тигән һорауға яуап бирергә өйрәнеү.	«Минен яраткан йәшелсәм» темаһы буйынса яңы һүзәрзе үзләштереү, ятланған һүзәрзе телмәрзә кулланыу. «Нимэ яратаһың?» тигән һорауға яуап бирергә өйрәнеү. Диалог төзөй белеү.
Мин уйнарга яратам. (8 сэгэт)	2	[ЙО] дифтонгы Уйынсыктар. Минен яраткан уйынсығым	Уйынсыктар тураһындағы тексты тыңлап аңлау. Тема буйынса яңы һүзәр менән танышыу, яңы лексиканы телмәрзә әүземләштереү. Бирелгән клише буйынса кыска диалогтар короу. [ЙО] дифтонгыһы менән өйрәнелгән һүзәрзе эш дәфтәрзәрендә языу. Дәреслектә һүзәр һәм һөйләмдәр укуу. Үз эшендә һәм класташтарыңдың эшен баһалау.	Уйынсыктар тураһындағы тексты тыңлап аңлау. Тема буйынса яңы һүзәр менән танышыу, яңы лексиканы телмәрзә әүземләштереү. Бирелгән клише буйынса кыска диалогтар короу. [ЙО] дифтонгыһы менән өйрәнелгән һүзәрзе эш дәфтәрзәрендә язуу. Дәреслектә һүзәр һәм һөйләмдәр укуу. Үз эшендә һәм класташтарыңдың эшен баһалау.
	2	[ЙӨ] дифтонгы Г.Юнысова “Барабан”	Уйынсыктар тураһында йырҙар тыңлау. Йөкмәткеһе буйынса һорауҙарға яуаптар биреү. Дәреслектәге текстарҙы укуу. [ЙӨ] дифтонгы менән эш, дәфтәрзәрендә тәкдим ителгән эштәрзе башкарыу. Текска төшөп калған һүзәрзе өстәү. Үз эшендә һәм класташтарыңдың	Уйынсыктар тураһындағы тексты тыңлап аңлау. Тема буйынса яңы һүзәр менән танышыу, яңы лексиканы телмәрзә әүземләштереү. Бирелгән клише буйынса кыска диалогтар короу. [ЙӨ] дифтонгыһы менән өйрәнелгән һүзәрзе эш дәфтәрзәрендә

			эшән баһалау.	языу. Дәрәсләктә һүззәр һәм һөйләмдәр укыу. Үз эшәнде һәм класташтарыңдың эшән баһалау.
	2	[ЙҮ] дифтонгы Уйындар.	Уйындар хақында диалогты тыңлап аңлау, уйнарга сакырырга өйрәнәү. Тема буйынса яңы һүззәр менән танышыу. Диалогтарзы тулыландырыу. Дәрәсләктәге тексты укыу. ЙҮ дифтонгы менән һүззәрзе языу.	Уйындар хақында диалогты тыңлап аңлау, уйнарга сакырырга өйрәнәү. Тема буйынса яңы һүззәр менән танышыу, телмәрзә әүземләштерәү. Диалогтарзы тулыландырыу. Дәрәсләктәге тексты укыу. ЙҮ дифтонгы менән һүззәрзе языу. Башкорт теленән рус теленә таныш лексикалы тексты тәржемә итеү.
	2	Хәрәкәтсән уйындар. Телмәр үстәрәү	«Хәрәкәтле уйындар» сюжетлы һүрәттәр буйынса кыска диалогтар төзөү. Өйрәнелгән һүззәрзе, өндәрзе, хәрәфтәрзе кабатлау. Башкорт телендә һөйләмдәрзең схемаһын төзөү. Үтелгән темалар буйынса һөйләшеүзә катнашыу.	Хәрәкәтле уйындар» сюжетлы һүрәттәр буйынса кыска диалогтар төзөү. Өйрәнелгән һүззәрзе, өндәрзе, хәрәфтәрзе кабатлау. Башкорт телендә һөйләмдәрзең схемаһын төзөү. Үтелгән темалар буйынса һөйләшеүзә катнашыу.
Йәнле тәбиғәтте өйрәнәм (10 сәғәт)	2	[ЙӨ] дифтонгы Йыл мизгелдәрә. Минәң яраткан мизгеләм-йәй.	Тәбиғәт тураһында текстар тыңлау, йөкмәткеһе буйынса һораузарға яуап бирәү - фекер алышыу(рус телендә). Яңы һүззәрзе файзаланып, кыска диалог короу. Эш дәфтәрзәрәнә [ЙӨ] дифтонгы менән һүззәр, һөйләмдәр языу. «Йәшенмәк»	Тәбиғәт тураһында текстар тыңлау, йөкмәткеһе буйынса һораузарға яуап бирәү - фекер алышыу. Тема буйынса яңы һүззәр менән танышыу, йыл мизгелдәрә тураһында һөйләмдәр төзөгәндә уларзы телмәрзә әүземләштерәү. Яңы

		Тәбиғәт күренештәре.	уйынын өйрәнәү.	һүзәрзе файзаланып, кыска диалог короу. Эш дөфтәр-зәрәнә [ЙӨ] дифтонгы менән һүзәр, һөйләмдәр языу. «Йәшенмәк» уйынын өйрәнәү.
	2	[ЙЫ] дифтонгы Көз мизгеле. Яраткан йәшелсәм. Нимә яратаһың? Телмәр үстәрәү. Үткәндәрзе кабатлау.	«Минәң яраткан йәшелсәм» темаһы буйынса яңы һүзәрзе үзләштерәү, ятланған һүзәрзе телмәрзе кулланыу. «Нимә яратаһың?» тигән һорауға яуап бирергә өйрәнәү. Һүзәрзең [ЙЫ] дифтонгыһы менән дәрәс язылышы. Парлап эшләү: яраткан йәшелсә тураһында диалогты тулыландырыу. Дәрәслек буйынса тексты һайлап уқыу.	«Минәң яраткан йәшелсәм» темаһы буйынса лексик берәмектәрзе үзләштерәү, ятланған һүзәрзе телмәрзе кулланыу. «Нимә яратаһың?» тигән һорауға яуап бирергә өйрәнәү. Һүзәрзең [ЙЫ] дифтонгыһы менән дәрәс язылышы. Парлап эшләү: яраткан йәшелсә тураһында диалогты тулыландырыу. Дәрәслек буйынса тексты һайлап уқыу.
	3	[ЙЕ] дифтонгы Тәмле емештәр. Фруктылар. Кем нимә ярата?	Йәшелсәһәммештәртураһында ғытекстытыңлапаңлау, тыңланғантекстбуйынсаһораузар ғауапбирәү, ятлағанһүзәрзетелмәрзекулланыу, эшдөфтәрзәрәндәһүзәр, һөйләмдәрязыу. Парзарзәэшләү: яратканемеш-еләктураһындашаблонбуйынсаһорау-яуапбирәү. Текстарзыуқығандабаһымһәмпау заларзыиһәтәтототомотлак..	Йәшелсәһәммештәртураһында ғытекстытыңлапаңлау, тыңланғантекстбуйынсаһораузар ғауапбирәү. Лексикберәмектәрзеөйрәнәлгә нтемағаярашлыүзләштерәү, ятлағанһүзәрзетелмәрзекулланыу, эшдөфтәрзәрәндәһүзәр, һөйләмдәрязыу. Парзарзәэшләү: яратканемеш-еләктураһындашаблонбуйынса һорау-яуапбирәү. Текстарзыуқығандабаһымһәмпау заларзыиһәтәтототомотлак..

	2	Һөйләмдә һүззәр тәртибе Йорт хайуандары. Минең бесәйем.	Яраткан емештәр тураһындағы тексты тыңлап аңлау, текст буйынса һораузарға яуап биреү. Яңы һүззәрҙе файзаланып, кыска диалог короу. Эш дәфтәрҙәрҙә күрһәтелгән схема буйынса һөйләмдәр язуу. Һөйләмдә һүззәр тәртибен өйрәнеү. План буйынса дуҫ хақында һөйләргә өйрәнеү. «Минең яраткан бесәйем» (эт, тутыйғош...) темаһына проект төзөү.	Яраткан емештәр тураһындағы тексты тыңлап аңлау, текст буйынса һораузарға яуап биреү. Тема буйынса яңы һүззәр менән танышыу, тикшерелгән лексиканы файзаланып, үзенә дүрт аяклы дуҫтары тураһында һөйләмдәр төзөү. Яңы һүззәрҙе файзаланып, кыска диалог короу. Эш дәфтәрҙәрҙә күрһәтелгән схема буйынса һөйләмдәр язуу. Һөйләмдә һүззәр тәртибен өйрәнеү. План буйынса дуҫ хақында һөйләргә өйрәнеү. «Минең яраткан бесәйем» (эт, тутыйғош...) темаһына проект төзөү.
	1	Телмәр үстөрөү.	«Хәрәкәтле уйындар» сюжетлы һүрәттәр буйынса кыска диалогтар төзөү. Өйрәнелгән һүззәрҙе, өндәрҙе, хәрәфтәрҙе кабатлау. Башкорт телендә һөйләмдәрҙең схемаһын төзөү. Үтелгән темалар буйынса һөйләшеүҙә катнашыу.	Хәрәкәтле уйындар» сюжетлы һүрәттәр буйынса кыска диалогтар төзөү. Өйрәнелгән һүззәрҙе, өндәрҙе, хәрәфтәрҙе кабатлау. Башкорт телендә һөйләмдәрҙең схемаһын төзөү. Үтелгән темалар буйынса һөйләшеүҙә катнашыу.

6-сы класс(66 сәғ) М.С.Дәүләтшина “Башкорт теле”, 2 кл. 2023 йыл.

Танышыу (5сәғәт)		Исәнләшеү. Танышыу диалогы. Һин кайзан? Һиңә нисә йәш?	Танышыу репликаларын аңларға өйрәнеү. Укытыусы артынан телмәр клишеларын кабатлау.	Танышыу репликаларын белһендәр. Укытыусы артынан телмәр клишеларын кабатлау.
---------------------	--	---	---	---

		Һинең туғандарың бармы? (Сәнғәтле һөйләшеү.) Башкорт теленең үзенсәлекле өндәре һәм хәрефтәре. Хат языу.	Тексты һөйләмдәргә, һөйләмдәрге һүззәргә, һүззәрге ижектәргә таркатыу. «Исемен кем?» тигән һораузы өйрәнеү, яуап короу. Башкорттарза танышыу йолалары тураһында мәғлүмәт. Һөйләмдәргә һүззәр һанын билдәләү.	Тексты һөйләмдәргә, һөйләмдәрге һүззәргә, һүззәрге ижектәргә тарката алһындар. «Исемен кем?» тигән һораузы өйрәнәп, яуап корһондар. Башкорттарза танышыу йолалары тураһында мәғлүмәт. Һөйләмдәргә һүззәр һанын билдәләйбелһендәр.
Был мин.Тән өлөштәре (4 сәғәт)			«Һин кем?» тигән һорауын өйрәнеү, яуап төзөү.Башкорт теленең үзенсәлекле һузынғы өндәрен өйрәнеү [ә, ө, ү]. Өндәрге характер билдәләре буйынса билдәләү, хәрефтәр менән тамғалау. Дәрәслектең һүрәттәре менән эшләү, һүрәттең һәр персонажын табыу һәм билдәләү	Кешенең тән өлөштәре атамаларын өйрәнеү, шәхси гигиена талаптарын белеү, һаулыҡ, сынығыу төшөнсәләрен үзләштереү. Башкорт телендә кылымдың юклығы ялғаулары - ма/мә менән һүззәр төзөү. Эйәлек категорияһы ялғаулары менән танышыу, уларҙы практик куллана белеү.
Ғаилә. Туғандар, уларҙың шөгөлдәре (5 сәғәт)		Ғаилә ағзалары, уларҙың эш- шөгөлдәре. Ололарҙың һәм балаларҙың хезмәте. Һөнәрҙәр төрлө, уларҙың һәр береһе лә кәрәкле. Һөнәр һайлау. Башкорт телендә исем. Исемдең күплек, берлек формалары. Яңғызлыҡ һәм уртаклыҡ исемдәр. Синоним, антоним исемдәр.	Парлап эшләү. Башкорт һәм рус шағирҙарының, яҙыусыларының әсәрҙәренән өзөктәр менән танышыу. «Ниндәй?» һорауын өйрәнеү, яуап төзөү, телмәрҙе әүземләштереү. Башкорт телендә сифаттар тураһында өстәмә мәғлүмәттәр	Ғаилә ағзаларының тасуирламаһы менән тексты тыңлау, һүзлек запасын байытыу - баланың ыңғай сифаттарын характерлаған һүззәргә өйрәнеү. Яуаптарза өйрәнелгән лексиканы кулланыу, тәкдим ителгән текстарҙы дөрөс уҡыу.

Мин нимэ яратам (4сәғәт)		Түбән синыфта өйрәнелгән азык-түлек, азык-түлеккә кағылған һүзәрзе, һүзбәләнештәрзе искә төшөрөү, кабатлау, нығытыу, телмәрзә кулланылышын активлаштырыу.		
Минең мәктәбем (5сәғәт)		Укыу эшмәкәрлеге, укыу эсбаптары, уларзы бөхтә тотоу. Көн режимы, тазалык, йыйнаклык. Класта дуслык, берзәмлек, иман тураһында һөйләшеүзәр, әсәрзәр укыу. Башкорт телендә өндәрзең, хәрәфтәрзең дөрөс әйтелеше һәм язылышы. <i>Ярай, ярамай, мөмкин</i> һүзәренең кулланышын активлаштырыу.		
Башкортостанды беләһеңме? (5сәғәт)		Укыусыларзы үззәре йәшәгән республиканың үткәне, бөгөнгөһө, киләсәге менән таныштырыу. Укыусы аңына үзе йәшәгән ерзең –		

		Башкортостандың тарихы, уның байлығы, күренекле шәхестәре һ.б. хақында бер бөтөн тыузырыу һәм ул турала һөйләй белеүзәренә өлгәшеү. Яңғызлык һәм уртаклык исемдәр. Юклык алмаштары.		
Кеше. Тән ағзалары.шәхси гигиена		Был тема кешенең тән ағзалары, эске органдарының атамаларын белеү менән бергә шәхси гигиена, көн тәртибе, һаулығы менән берлектә алып барыла. Кешегә һау-сәләмәт булыу өсөн нимә эшләргә кәрәклегә тураһында әңгәмәләр үткәреү, әсәрзәр уқыу. Башкорт телендә эйәлек төшөмсәһе. Кылым.		
Кыш.		Яңы йыл теманы кыш теманы менән берлектә алып барыла. Кыш мизгеленең үзенсәлектәрен билдәләү, Яңы йыл менән туғандарҙы, якын кешеләрҙе котларға өйрәтеү, һәр байрамдың үзенә генә хас күренештәре		

		тураһында һөйләтеү. Кылымдың зат һәм һан менән үзгәреше.		
Азык-түлек.Кейем- һалым. Өй . Магазин.		Азык-түлек, кейем-һалым атамаларын өйрәнеү, һатып алыу этикеты менән таныштырыу, һөйләшергә, аралашырға өйрәтеү. Синоним.		
8 март – Катын- кызлар көнө.		Әсәй тураһында шиғыр, хикәйәләрукыу. Әсәйзең донъяла иң кәҙерле кеше икәнән, уны ихтирам итергә, яратырға, кәҙерләргә кәрәклекте аңлатыу. Был тема ғаилә темаһы менән берлектә бара, шуның өсөн алдағы кластарҙа үтелгән ғаилә темаһы кабатлана. Котлау открыткалары язырға, котлау һүззәрен әйтә белергә өйрәтеү. Антоним.	Укытыусы ярҙамында дәрестең максатын билдәләүҙә катнашыу. Темаға ярашлы яңы һүззәрҙе, һүзбәйләнештәрҙе үзләштереү. Тексты тасуири укыу, йөкмәткеһен аңлау. Антонимдарҙы үзләштереү, телмәрҙә дөрөс кулланыу	
Язғы эштәр.		Язғы эштәр, язғы бакса		

		эштәре,басыу эштәре тураһында һөйләшеү. һан. Үтелгәндәрзе кабатлау.		
Язғы байрамдар.		Башкорт халкының, Башкортостанда йәшәүсе башка халыктарзың язғы тәбиғәт менән бәйлә ғөрөф- ғәзәттәре һәм матур йолалары тураһында һүз алып барыла. Укыусыларға уларзың кеше тормошондағы әһәмиәте, мәғәнәләрен, уларзы тергезеү кәрәклеген еткерәү. Грамматика буйынса үтелгәндәрзе кабатлау.		

7-се класс(34 сәғ)

7-се класс(34 сәғ) М.С.Дәүләтшина “Башкорт теле”, 2 кл. 2022 йыл,

Ф.Ф.Мортазина “Башкорт теле”, 2 кл. 2017 йыл.

Тел бүлеге, тема Тема предмета	Сәғ.һан Кол.-во часов	Программа йөкмәткеһе Программное содержание	Укыусыларзың төп эшмәкәрлек төрө Дифференциация видов деятельности	
			Минималь үзләштереү кимәле Минимальный уровень	Етешле үзләштереү кимәле Достаточный уровень
Таныш булайык! (5 сәғәт)	1	Үтелгәнде кабатлау. Алфавит. Башкорт теленең үзенсәлекле	«Әйзә, танышайык! Минең исемем...» Этикет кағизәләрен үзләштереү.. Эш дәфтерзәрендә эштәрзе башкарыу. Башкорт	«Әйзә, танышайык! Минең исемем...» Этикет кағизәләрен үзләштереү. Дәрәсләктәге текстарзы укыу, һораузарға

		өндөрс: [ə], [ɵ], [ʏ], [к], [ґ], [с], [з], [h], [ң].	теленен үзенсәлекле өндөрөн һәм алфавитын кабатлау.	яуап биреү. Эш дәфтәрзәрәндә эштәрзе башкарыу. Башкорт теленен үзенсәлекле өндөрөн һәм алфавитын кабатлау.
	1	Һөйләмдәрзе һүззәргә бүлеү, һөйләмдәге һүззәр һанын билдәләү. Һезкем?	Һөйләмдәрзе һүззәргә бүлеү, һөйләмдә һүззәр һанын билдәләү... «Һин кем?» («Һез кем?») һораузырын үзләштереү, 2-3 репликанан торған яуаптар төзөү. Һорау һәм раслау һөйләмдәрәнен интонацияһын кабатлау. Дәрәсләктәге тексты укыу, эш дәфтәрәндәге эштәрзе башкарыу.	Һөйләмдәрзе һүззәргә бүлеү, һөйләмдә һүззәр һанын билдәләү. «Һин кем?» («Һез кем?») һораузырын үзләштереү, 2-3 репликанан торған яуаптар төзөү. Һорау һәм раслау һөйләмдәрәнен интонацияһын кабатлау. Дәрәсләктәге тексты укыу, эш дәфтәрәндәге эштәрзе башкарыу. Модель буйынса яңы һүззәр төзөү: тамыр+ялғау: -сы, -се .
	1	Һиненисемеңнисек? Исемегез кем?»), Һеззәң исемегез нисек? Яңғызлык исемдәрзәң язылышы	“Танышыу” темаһы буйынса диалогты тыңлау, тыңлаған текстың йөкмәткеһе буйынса һораузарға яуаптар. «Һинен исемен нисек?» тигән һораузы кабатлау («Исемен кем?»), «Һеззәң исемегез нисек?» («Исемегез кем?»), яуап кайтарыу һәм репликаларза әүземләштереү. Текста алмаштарзы табыу.	Һөйләм башында һәм яңғызлык исемдәрзә зур хәрәфәтен язылыуын кабатлау “Танышыу” темаһы буйынса диалогты тыңлау, тыңлаған текстың йөкмәткеһе буйынса һораузарға яуаптар. «Һинен исемен нисек?» тигән һораузы кабатлау («Исемен кем?»), «Һеззәң исемегез нисек?» («Исемегез кем?»), яуап кайтарыу һәм репликаларза әүземләштереү. Дәрәсләктән тексты өстөндә эшләү, эш дәфтәрәндәге эштәрзе башкарыу. Һөйләм башында һәм яңғызлык исемдәрзә баш

				хәрефтә дөрөс языу кағизәләрен кабатлау. Текста алмаштарзы табыу.
	1	Уның (уларзың) исеме нисек? Зат алмаштары	Танышыу тураһында тексты тыңлап аңлау. «Уның (уларзың) исеме нисек?» һорауын үзләштерәү, яуап бирергә өйрәнәү. Өлгө буйынса үтелгән лексиканы кулланып кыска диалог төзөү.. Дәрәсләктәге текстар өстөндә эшләү, “Дуһың менән таныштыр” уйынын өйрәнәү.	Танышыу тураһында тексты тыңлап аңлау. «Уның (уларзың) исеме нисек?» һорауын үзләштерәү, яуап бирергә өйрәнәү. Өлгө буйынса үтелгән лексиканы кулланып кыска диалог төзөү. Һиземләп аңлау күнекмәһен үстәрәү. Дәрәсләктәге текстар өстөндә эшләү, “Дуһың менән таныштыр” уйынын өйрәнәү.
	1	Һорау алмаштары Һинкайзайәшәйһең?	Балаларзың танышыу тураһында диалогын тыңлап карау. «Һин кайза йәшәйһең?» һорауын үзләштерәү, яуап төзөү, репликаларза әүземләштерәү. Дәрәсләктәге тексты укыу, һораузарға яуап бирәү. Укытыусы менән әзерләнгән әштәрзе төрлө платформаларза башкарыу. Әштәрзе баһалау.	Балаларзың танышыу тураһында диалогын тыңлап карау, текстың йөкмәткеһе өстөндә эшләү. «Һин кайза йәшәйһең?» һорауын үзләштерәү, яуап төзөү, репликаларза әүземләштерәү. Дәрәсләктәге тексты укыу, һораузарға яуап бирәү. Укытыусы тәкдим иткән диалогты үзгәртеү. Укытыусы менән әзерләнгән әштәрзе төрлө платформаларза башкарыу. Әштәрзе баһалау.
Был мин (2 сәғәт)	2	Тән өлөштәрә. Был мин.	Кешенең тән өлөштәрә атамаларын өйрәнәү, шәхси гигиена талаптарын беләү, һаулык, сынығыу төһөнсәләрен үзләштерәү. Башкорт	Кешенең тән өлөштәрә атамаларын өйрәнәү, шәхси гигиена талаптарын беләү, һаулык, сынығыу төһөнсәләрен

			телендә кылымдың юклык ялғаулары -ма/мә менән һүззәр төзөү. Эйәлек категорияһы ялғаулары менән танышыу, уларҙы практик куллана белеү.	үзләштереү. Башкорт телендә кылымдың юклык ялғаулары - ма/мә менән һүззәр төзөү. Эйәлек категорияһы ялғаулары менән танышыу, уларҙы практик куллана белеү.
Минең ғаиләм (5 сәғәт)	1	Мин һәм минең ғаиләм.Кем?Нимә эшләй? Эйәлек алмаштары Минең, һинең, уның һиңәнисәйәш? Нимә эшләргә тейеш?	Яңы һүззәр менән танышыу, телмәрзә эйәлек алмаштарын дөрөс кулланыу.. Телмәрзә өйрәнелгән һүззәрҙе кулланып, өлгө буйынса ғаилә ағзалары тураһында текст төзөү.	Яңы һүззәр менән танышыу, телмәрзә эйәлек алмаштарын дөрөс кулланыу, һүззәрҙе, һөйләмдәрҙе, бәләкәй (2 - 3 һөйләмдән торған) текстарҙы күсереп языу. Телмәрзә өйрәнелгән һүззәрҙе кулланып, өлгө буйынса ғаилә ағзалары тураһында текст төзөү.
	1	Мин һәм минең ғаиләм.Нимә эшләргә тейеш? Эйәлек алмаштары	Ғаилә тураһындағы тексты тыңлап аңлау. Тексты алгоритм буйынса күсереп языу. Туғандар тураһында кыска диалог ойоштороу.	Ғаилә тураһындағы тексты тыңлап аңлау, тыңланған текст буйынса тест тултырыу, эйәлек алмаштарын телмәрзә кулланыу. Тексты алгоритм буйынса күсереп языу. Туғандар тураһында кыска диалог ойоштороу. Йүгерек укуу күнекмәһен үстөрөү.
	1	Безҙең, һезҙең, уларҙың Әсәйем .Нимә эшләргә кәрәк?		
	1	Мин һөнәр һайлайым. Кем кайза эшләй? Һүзьяһалыш моделе: төзөү + се, бейеү + се, теген + се	Яраткан ғаилә ағзалары хақында диалог тыңлау, ишетелгәндең мәғәнәһе буйынса һорауҙарға яуап биреү. Дәрәсләктәге тексты укуу, текстан һуңғы эштәрҙе башкарыу.. Өйрәнелгән һүззәр һәм һөйләмдәрҙе эш дәфтәрҙәрҙән языу	Яраткан ғаилә ағзалары хақында диалог тыңлау, ишетелгәндең мәғәнәһе буйынса һорауҙарға яуап биреү. Дәрәсләктәге тексты укуу, текстан һуңғы эштәрҙе башкарыу. Һүзьяһалыш моделе буйынса һүззәрҙең яһалышын

				кабатлау һәм уларҙы диалог-һорауҙа кулланырға өйрөтөү. Өйрәнелгән һүзҙәр һәм һөйләмдәрҙе эш дәфтәрҙәрҙән яҙыу
	1	Һүзьяһалыш моделе: балыҡ + сы, яҙыу + сы, курай + сы Телмәр үстөрөү Үскәс, кем булаһың? Кабатлау.	Туғандар тураһындағы тексты тыңлау, тыңлаған текст буйынса һорауҙарға яуап биреү. Өйрәнелгән тема буйынса яңы лексик берәмектәрҙе үзләштерөү, телмәрҙе әүземләштерөү. Эш дәфтәрҙәрҙәге эштәрҙе башкарыу. Дәрәжәләгә тексты укыу, һорауҙарға яуап биреү.	Туғандар тураһындағы тексты тыңлау, тыңлаған текст буйынса һорауҙарға яуап биреү. Һүзьяһалыш моделдәрҙән кабатлау. Өйрәнелгән тема буйынса яңы лексик берәмектәрҙе үзләштерөү, телмәрҙе әүземләштерөү. Эш дәфтәрҙәрҙәге эштәрҙе башкарыу. Дәрәжәләгә тексты укыу, һорауҙарға яуап биреү.
			Кыска текстарҙа, диалогтарҙа өйрәнелгән һүзҙәрҙе кабатлау.. Укытыусы менән әзерләнгән эштәрҙе төрлө платформаларҙа башкарыу.	Кыска текстарҙа, диалогтарҙа өйрәнелгән һүзҙәрҙе кабатлау, схемаға ярашлы. һөйләмдәр төзөү. Төркөмдәрҙе проект өстөндә эш. Укытыусы менән әзерләнгән эштәрҙе төрлө платформаларҙа башкарыу.
Мәктәптәге тормошом һәм мауығыуҙарым (6 сәғәт)	1	Минең мәктәбем ниндәй? И.Ғүмәрова “Уңған кыз” Исем. Исемдәрҙең менән үзгәреше: укыусы + лар, китап + тар	Мәктәп тормошо тураһындағы текстарҙы тыңлау, тыңланған текстарҙың йөкмәткеһе буйынса эш. «Минең мәктәбем ниндәй?», «Ниндәй яраткан шөғөлөң бар?» һорауҙарын үзләштерөү, яуаптар	Мәктәп тормошо тураһындағы текстарҙы тыңлау, тыңланған текстарҙың йөкмәткеһе буйынса эш. «Минең мәктәбем ниндәй?», «Ниндәй яраткан шөғөлөң бар?» һорауҙарын

			төзөү, телмәрзе әүземләштереү. Тема буйынса яңы һүзәр менән танышыу, бирелгән өлгө буйынса кыска диалог-һораузар төзөү. Өйрәнелгән һүзәр, һөйләмдәрзе эш дәфтәрзәрәндә языу. Исемдәрзең күплек формаһы менән танышыу: парта лар, тәзрәләр, дәрәс тәр	үзләштереү, яуаптар төзөү, телмәрзе әүземләштереү. Тема буйынса яңы һүзәр менән танышыу, бирелгән өлгө буйынса кыска диалог-һораузар төзөү. Өйрәнелгән һүзәр, һөйләмдәрзе эш дәфтәрзәрәндә языу. Исемдәрзең күплек формаһы менән танышыу: парта лар, тәзрәләр, дәрәстәр
	1	Минәң класым . Класс ниндәй? Исемдәрзең күплек формаһы: кәләм + дәр, дәфтәр + зәр	Өйрәнелгән тема буйынса һораузарға яуаптар биреү. Парзарза яраткан шөгөл тураһындаһөйләшеү. Исемдәрзең һан менән үзгәрәүен нығытыу.	Өйрәнелгән тема буйынса һораузарға яуаптар биреү, тәкдим ителгән диалогты кыскарттыу. Парзарза яраткан шөгөл тураһындаһөйләшеү. Исемдәрзең һан менән үзгәрәүен нығытыу. Тексты орфоэпия кағизәләрен үтәп укыу.
	1	Кемдеке? Исемдәрзең зат менән үзгәрәүе	Мәктәп тормошо хақында шиғырзарзы тыңлау, текст буйынса һораузарға яуап биреү. Яңы һүзәр менән танышыу, өйрәнелгән һүзәрзе һораузарза дөрөс кулланыу. Исемдәрзе зат менән үзгәртеү. Үзенең класы тураһында кыска репликалар языу.	Мәктәп тормошо хақында шиғырзарзы тыңлау, текст буйынса һораузарға яуап биреү. Яңы һүзәр менән танышыу, өйрәнелгән һүзәрзе һораузарза дөрөс кулланыу. Таныш лексиканы файзаланып яуап биреү, бәләкәй текстарзы күсереп языу. Исемдәрзе зат менән үзгәртеү. Үзенең класы тураһында кыска репликалар

				языу.
	1	Мин укыусы. Әкиәт укыйбыз	Башкорт халык әкиәтен тыңлап аңлау, төп геройзарзы хәтерзә калдырыу. Укытыусы тәкдим иткән ситуацияға ярашлы һораузар һәм яуаптар төзөү. Тема буйынса яңы һүзәр менән танышыу. Яраткан предмет тураһында кыска диалог ойштороу.	Башкорт халык әкиәтен тыңлап аңлау, төп геройзарзы хәтерзә калдырыу. Укытыусы тәкдим иткән ситуацияға ярашлы һораузар һәм яуаптар төзөү. Тема буйынса яңы һүзәр менән танышыу. Яраткан предмет тураһында кыска диалог ойштороу. Исәмдәрзә зат менән үзгәртеү һәм һүзбәйләнештәр төзөү.
	1	Мин дәрестә. Кайза? Мин нимә эшләйем?	Мәктәптәгә тәнәфес тураһындағы тексты тыңлап аңлау. Исәмдәрзә зат менән үзгәрәүен кабатлау. Дәрәсләктәгә тексты укыу, дәрәс укыу оҫталығын үстәрәү.	Мәктәптәгә тәнәфес тураһындағы тексты тыңлап аңлау, тыңланған текст буйынса һораузар һәм яуаптар бирәү. Исәмдәрзә зат менән үзгәрәүен кабатлау. Өлгө буйынса үзә, мауығыузары тураһында бәләкәй генә текстар языу. Дәрәсләктәгә тексты укыу, дәрәс укыу оҫталығын үстәрәү.
	1	Практик дәрәс. Беләмдә контролләү	Укытыусы тәкдим иткән тема буйынса проект эшә эшләү. дөйөмләштерәргә өйрәтәү. Проекттарзы яклау, һораузарға яуап бирәү, баһалау.	Укытыусы тәкдим иткән тема буйынса проект эшә эшләү. Төрлө сығанактарзан мәғлүмәт эзләргә, анализларға, дөйөмләштерәргә өйрәтәү. Проекттарзы яклау, һораузарға яуап бирәү, баһалау.

Минен уйынсыктарым (4 сәгәт)	1	Минен уйынсыктарым. Нимә? Нимәләр?	Уйынсык исемдәре, билдәләре, уйындар. Яңы йыл байрамына әзерлек, байрамда катнашыу тураһында һөйләй белеү. Балалардың кышкы уйындары, уйын ойштороу, бергәләп уйнай белеү тураһында һөйләшеү. Кышкы һәм йәйге кейемдәр, улардың атамаалры, уларға һаксыл караш, бөхтәлек тураһында һөйләй белеү. Яңы һүзәрзе кулланып, Миңә нимә кәрәк? һорауына яуап бирә белеү. Предметтың билдәһен – төсөн, формаһын - белдерәүсе һүзәрзе үзләштерәү.	Уйынсык исемдәре, билдәләре, уйындар. Яңы йыл байрамына әзерлек, байрамда катнашыу тураһында һөйләй белеү. Балалардың кышкы уйындары, уйын ойштороу, бергәләп уйнай белеү тураһында һөйләшеү. Кышкы һәм йәйге кейемдәр, улардың атамаалры, уларға һаксыл караш, бөхтәлек тураһында һөйләй белеү. Яңы һүзәрзе кулланып, Миңә нимә кәрәк? һорауына яуап бирә белеү. Предметтың билдәһен – төсөн, формаһын - белдерәүсе һүзәрзе үзләштерәү.
	1	Минен уйынсыктарым Ниндәй?		
	1	Мин уйнарга яратам? Нимә эшләйбезд?		
	1	Мин уйнарга сығам. Миңә нимә кәрәк?		
Минен кескәй дустарым (3 сәгәт)	1	Минен кескәй дустарым. Был нимә?	Йорт хайуандары, улардың тән өлөштәре, тышкы киәфәте, төсө, холко тураһында һөйләй белеү. Темаға кағылышлы эш-хәрәкәтте белдерәүсе һүзәрзе үзләштерәү. Йорт хайуандарын тәрбиәләү, кешеләрҙең уларға мөнәсәбәте тураһында һөйләй белеү. Яңғызлыҡ исемдәрҙә – кушаматтарҙа - баш хәрәфтен язылыуы.	Йорт хайуандары, улардың тән өлөштәре, тышкы киәфәте, төсө, холко тураһында һөйләй белеү. Темаға кағылышлы эш-хәрәкәтте белдерәүсе һүзәрзе үзләштерәү. Йорт хайуандарын тәрбиәләү, кешеләрҙең уларға мөнәсәбәте тураһында һөйләй белеү. Яңғызлыҡ исемдәрҙә – кушаматтарҙа - баш хәрәфтен язылыуы.
	1	Минен кескәй дустарым. Ниндәй? Ни эшләй?		
	1	Минен кескәй дустарым. Кабатлау		
Тирә-як донъяны өйрәнәм (7 сәгәт)	1	Мин ял итәм. Кайҙа? Ниндәй? Сифат.	Кырағай йәнлектәр, коштар, улардың атамалары, йәшәгән урындары тураһында һөйләй белеү. Йорт хайуандарын тәрбиәләү, кешеләрҙең уларға мөнәсәбәте тураһында һөйләй	Кырағай йәнлектәр, коштар, улардың атамалары, йәшәгән урындары тураһында һөйләй белеү. Йорт хайуандарын тәрбиәләү, кешеләрҙең уларға мөнәсәбәте тураһында һөйләй
	1	Был нимә? Кырағай хайуандар.		
	1	Мин ял итәм. Кайҙа йәшәй?		

	1	Коштар.Беззә кышлаусы коштар. Касан?	белеү. Кем? Нимә? һорауларына яуап биреүсе һүззәр, уларзың башкорт һәм рус телендәге айырмаһын үзләштереү.	белеү. Кем? Нимә? һорауларына яуап биреүсе һүззәр, уларзың башкорт һәм рус телендәге айырмаһын үзләштереү.
	1	Был нимә? Йорт хайуандары.		
	1	Мин ял итәм. Йорт коштары.		
	1	Кайза йәшәй?Нимә бирә?		
Үтелгәнде кабатлау. Белемде контролләү. (2 сәгәт)		Үтелгән темалар һәм тәкдим ителгән ситуациялар буйынса диалогтар һәм монологтар короу. Текстарзы тергезеү, һөйләмдәрзе күсереп языу. Тәкдим ителгән тема буйынса төркөмдә проект төзөү. Проектты яклау, баһалау. Контроль эш эшләү, һүзлек диктаны языу.		
Резерв сәгәттәр -2 сәгәт				
8-се класс (34 сәғ)				
М.С.Дәүләтшина “Башкорт теле”, 3-сө кл.2017 йыл.				
Тел бүлеге, тема Тема предмета	Сәғ.һан Кол.-во часов	Программа йөкмәткеһе Программное содержание	Укыусыларзың төп эшмәкәрлек төрө Дифференциация видов деятельности	
			Минималь үзләштереү кимәле Минимальный уровень	Етешле үзләштереү кимәле Достаточный уровень
Танышыуға шатмын! (5 сәгәт)	1	Һинкем?	Танышыу тураһындағы тексты тыңлап аңлау, текстың йөкмәткеһе буйынса әңгәмәләшеү. Тема буйынса яңы һүззәрзе иҫтә калдырыу. Таныш һәм өйрәнелгән яңы һүззәрзе	Танышыу тураһындағы тексты тыңлап аңлау, текстың йөкмәткеһе буйынса әңгәмәләшеү. Тема буйынса яңы һүззәрзе иҫтә калдырыу, телмәрзә әүземләштереү.

			файзаланып, «Танышыу» темаһына бәләкәй диалог төзөү. Дәрәсләктәгә текст уҡыу..	Таныш һәм өйрәнелгән яңы һүҙҙәрҙе файзаланып, «Танышыу» темаһына диалог короу. Дәрәсләктәгә текст уҡыу, кәрәкле мәғлүмәт таба белеү һәләтөн камиллаштырыу. Һөйләмдең баш киҫәктәре тураһында материалды кабатлау.
	1	Хәлдәрен беләм	“Камыр батыр” башкорт әкиәте буйынса әңгәмә (кыскартылған вариантта), «Һин кайзан?» һорауы һәм уға яуап төзөү. Парзар араһында диалог-һорау алыу, телмәрҙә әҙер клишелар кулланыу. Текст алгоритм буйынса тактанан күсереп языу..	“Камыр батыр” башкорт әкиәтенә йөкмәтке буйынса әңгәмә (кыскартылған вариантта), тыңланған текст йөкмәтке буйынса эш. «Һин кайзан?» һорауы һәм уға яуап төзөү. Парзар араһында диалог-һорау алыу, телмәрҙә әҙер клишелар кулланыу. Текст алгоритм буйынса тактанан күсереп языу..
	1	Һин кайҙай әшәйһең? Башкортостан.	Диалогты тыңлау һәм йөкмәтке буйынса әңгәмә. «Һин кайзан?» һорауын биреү һәм яуап әҙерләү. Телмәрҙә әҙер өлгөләрҙе кулланып диалог төзөү. Парзарҙа танышыу диалогын короу һәм һөйләшеү. Дәрәс интонация менән текстарҙы уҡыу.	Диалогты тыңлау һәм йөкмәтке буйынса анкета тултырыу. «Һин кайзан?» һорауын биреү һәм яуап әҙерләү. Телмәрҙә әҙер өлгөләрҙе кулланыу һәм уларҙы яуаптар менән тулыландырыу. Парзарҙа танышыу диалогын короу һәм һөйләшеү, дәрәс интонация менән текстарҙы уҡыу. Дәрәстәгә эшмәкәрлектә баһалау.

	1 1	Һин кайзан? Башкортостандың байлығы. Башкортостандың етемөгжизәһе.	”Тирмәкәй” әкиәтен тыңлау, йөкмәткеһе буйынса һөйләшөү. Диалогтарза кайзан?, кайза?, касан? һорауҙарын кулланыу. Деформацияланған тексты тергезөү, төркөмдәрзә эшләү. Дәрәсләктәгә тексты укыу, йөкмәткеһен үзләштерөү. Текстан һуң бирелгән эштәрзә башкарыу. Һөйләмдең эйәрсән киҫәктәрән өйрәнөүзә дауам итеү.	”Тирмәкәй” әкиәтен тыңлау, йөкмәткеһе буйынса һөйләшөү. Һөйләмдәрзә яңы һүззәр менән тулыландырыу. Диалогтарза кайзан?, кайза?, касан? һорауҙарын кулланыу. Деформацияланған тексты тергезөү, төркөмдәрзә эшләү. Дәрәсләктәгә тексты укыу, йөкмәткеһен үзләштерөү. Текстан һуң бирелгән эштәрзә башкарыу. Һөйләмдең эйәрсән киҫәктәрән өйрәнөүзә дауам итеү.
Белем алам (3 сәғәт)	1	Парта	Мәктәп тураһындағы тексты тыңлап аңлау, тема буйынса өйрәнелгән лексиканы кабатлау. Яңы һүззәр менән танышыу, бирелгән һүззәрзән һөйләмдәр төзөү. Һүззәрзән тура һәм күсмә мәғәнәләрен өйрәнөү. Дәрәсләктәгә монологты укыу һәм ситуация буйынса монологты үзгәртеү. Эш дәфтәрзәрендә күнегөүзәр эшләү.	Мәктәп тураһындағы тексты тыңлап аңлау, тема буйынса өйрәнелгән лексиканы кабатлау. Яңы һүззәр менән танышыу, бирелгән һүззәрзән һөйләмдәр төзөү. Һүззәрзән тура һәм күсмә мәғәнәләрен айырыу. Дәрәсләктәгә монологты укыу һәм ситуация буйынса монологты үзгәртеү. Эш дәфтәрзәрендә күнегөүзәр эшләү. Укытыусы тәкдим иткән һүзлөктәрзән мәғлүмәт эзләү.
	1	Дәрәстә .Диалог.	Мәктәп тормошо тураһындағы тексты тыңлап аңлау. Телмәрзә «нимәһез?» һорау формаһын кулланыу. Синонимдар менән танышыу, уларзы телмәрзә кулланыу. Дәрәс укыу	Мәктәп тормошо тураһындағы тексты тыңлап аңлау, тыңланған текст буйынса тест һорауҙарына яуап бирөү. Телмәрзә «нимәһез?» һорау формаһын кулланыу.

			оҫталығын үстөрөү,	Синонимдар менән танышыу, уларҙы телмәрҙә кулланыу. Дөрөҫ укыу оҫталығын үстөрөү, З.Ураксиндың синонимдар һүзлегә менән эшлөү.
	1	С.Әлибай “Өсөнсөләр”	“Урман мәктәбе” әкиәте буйынса һөйлөшөү.Синонимдарҙы һәм антонимдарҙы айырыу, уларҙы телмәрҙә кулланыу. Тәкдим ителгән текстарҙы орфоэпик нормаларға таянып укыу. Һорауҙар буйынса текст төҙөү. З.Ураксиндың антонимдар һүзлегенән мәғлүмәт эзлөү. «Туған тел донъяһы» порталында интерактив уйында катнашыу («Антоним һайла»)	“Урман мәктәбе” әкиәте буйынса һөйлөшөү.Синонимдарҙы һәм антонимдарҙы айырыу, уларҙы телмәрҙә кулланыу. Тәкдим ителгән текстарҙы орфоэпик нормаларға таянып укыу. Һорауҙар буйынса текст төҙөү. З.Ураксиндың антонимдар һүзлегенән мәғлүмәт эзлөү. «Туған тел донъяһы» порталында интерактив уйында катнашыу («Антоним һайла»)
Мин һәм минең ғайләм (Зсәғәт)	1 1 1	Ғайләғзалары Әсәрәхмәте. Өләсәйем.	Ғайлә тураһындағы шиғырҙы тыңлау, һүзлек запасын яңы туғанлыҡ терминдары менән байытыу. Диалог короу, әңгәмәсенән уның ғайләһе, тышкы киәфәте, характеры, ғайлә ағзаларының мауығыуҙары тураһында һорашыу. Балалар журналдарынан ғайлә тураһында мәкәләләрҙән өзөктәр менән танышыу.	Ғайлә тураһындағы шиғырҙы тыңлау, һүзлек запасын яңы туғанлыҡ терминдары менән байытыу. Диалог короу, әңгәмәсенән уның ғайләһе, тышкы киәфәте, характеры, ғайлә ағзаларының мауығыуҙары тураһында һорашыу. Балалар журналдарынан ғайлә тураһында мәкәләләрҙән өзөктәр менән танышыу. Исемдәрҙең эйәлек аффикстарын өйрәнөү, уларҙы

				телдэн һөйләүзә һәм язма телмәрзә кулланыу.
Мин һөнәр һайлайым (3сәғәт)	1	Һөнәрзәр.	Кеше тормошонда хезмәттең роле. Данлыклы хезмәт ветерандары.. Ниндәй һөнәр окшай. Һөнәрзәр тураһында шиғырзар, хикәйәләр. Хезмәт, һөнәрзәр тураһында мәкәлдәр. Юклык, булмағанлык төшөнсәләре.	Кеше тормошонда хезмәттең роле. Данлыклы хезмәт ветерандары.. Ниндәй һөнәр окшай. Һөнәрзәр тураһында шиғырзар, хикәйәләр. Хезмәт, һөнәрзәр тураһында мәкәлдәр. Юклык, булмағанлык төшөнсәләре.
	1	Кембулырғателәйем. Һөйләшеү, әңгәмәләшеү	Кеше тормошонда хезмәттең роле. Данлыклы хезмәт ветерандары.. Ниндәй һөнәр окшай. Һөнәрзәр тураһында шиғырзар, хикәйәләр. Хезмәт, һөнәрзәр тураһында мәкәлдәр. Юклык, булмағанлык төшөнсәләре.	Кеше тормошонда хезмәттең роле. Данлыклы хезмәт ветерандары.. Ниндәй һөнәр окшай. Һөнәрзәр тураһында шиғырзар, хикәйәләр. Хезмәт, һөнәрзәр тураһында мәкәлдәр. Юклык, булмағанлык төшөнсәләре.
	1	Врач булам.	Кеше тормошонда хезмәттең роле. Данлыклы хезмәт ветерандары.. Ниндәй һөнәр окшай. Һөнәрзәр тураһында шиғырзар, хикәйәләр. Хезмәт, һөнәрзәр тураһында мәкәлдәр. Юклык, булмағанлык төшөнсәләре.	Кеше тормошонда хезмәттең роле. Данлыклы хезмәт ветерандары.. Ниндәй һөнәр окшай. Һөнәрзәр тураһында шиғырзар, хикәйәләр. Хезмәт, һөнәрзәр тураһында мәкәлдәр. Юклык, булмағанлык төшөнсәләре.
Мине ураткан донъя (6 сәғәт)	2	Кеше-тәбиғәтбалаһы. Сәскәләр.	Сәскәләр тураһындағы тексты тыңлау, текст буйынса һораузарға яуап биреү. Тема буйынса яңы лексиканы өйрәнеү. Тамырзаш һүззәр менән танышыу. Тамыр һәм ялғаузы айырыу, тамырзаш һүззәрзе һайлап алыу. Деформацияланған тексты тергезеү. Бирелгән	Сәскәләр тураһындағы тексты тыңлау, текст буйынса һораузарға яуап биреү. Тема буйынса яңы лексиканы өйрәнеү. Тамырзаш һүззәр менән танышыу. Тамыр һәм ялғаузы айырыу, тамырзаш һүззәрзе һайлап алыу. Деформацияланған тексты

			ситуация буйынса парзарза диалог короу.	тергезеү. Бирелгән ситуация буйынса парзарза диалог короу.
	1	Коштар.	«Карға буткаһы» байрамы тураһындағы тексты тыңлап аңлау, йөкмәткеһе буйынса эш. Һүззең тамырын һәм ялғауын өйрәнеү, схемала моделләштереү. Өйрәнелгән һүззәр менән һүзбәйләнештәр төзөү. Дәреслектәге тексты укыу, төп фекерҙе билдәләү, текстың исеме менән эшләү. Тирә-як донъя тураһындағы терәк һүззәр ярзамында текст төзөү, һығымталар яһау	«Карға буткаһы» байрамы тураһындағы тексты тыңлап аңлау, йөкмәткеһе буйынса эш. Һүззең тамырын һәм ялғауын өйрәнеү, схемала моделләштереү. Өйрәнелгән һүззәр менән һүзбәйләнештәр төзөү. Дәреслектәге тексты укыу, төп фекерҙе билдәләү, текстың исеме менән эшләү. Тирә-як донъя тураһындағы терәк һүззәр ярзамында текст төзөү, һығымталар яһау
	1	Ағастар	Ағастар тураһындағы тексты тыңлап аңлау, телмәрҙә яңы һүззәр кулланыу, ағастар тураһында һөйләмдәр төзөү. Тәкдим ителгән ситуация буйынса диалог төзөү. Кәрәкле һүззәрҙе текстан язып алыу. Исемдәрҙең килештәре менән танышыу, һөйләмдәр төзөү.	Ағастар тураһындағы тексты тыңлап аңлау, телмәрҙә яңы һүззәр кулланыу, ағастар тураһында һөйләмдәр төзөү. Тәкдим ителгән ситуация буйынса диалог төзөү. Кәрәкле һүззәрҙе текстан язып алыу. Исемдәрҙең килештәре менән танышыу, һөйләмдәр төзөү.
	1	Үлөндәр.	Урмандар тураһындағы тексты тыңлау, йөкмәткеһе тураһында һөйлөшөү. Тәкдим ителгән һорауҙар һәм яуаптар менән диалог төзөү. Исемдәрҙең эйәлек килеше менән танышыу. Дәреслектәге тексты укыу, текска һорауҙар төзөү. Эш дәфтәрҙәрҙә күнегүҙәр эшләү.	Урмандар тураһындағы тексты тыңлау, йөкмәткеһе тураһында һөйлөшөү. Тәкдим ителгән һорауҙар һәм яуаптар менән диалог төзөү. Исемдәрҙең эйәлек килеше менән танышыу. Дәреслектәге тексты укыу, текска һорауҙар төзөү. Эш дәфтәрҙәрҙә күнегүҙәр

				эшлөү.
	1	Бөжөктөр.	Бөжөктөр тураһындағы тексты тыңлау, тыңлаган текстың йөкмөткөһе буйынса һораузарға яуап биреү. Предмет билдәләрен аңлаткан һораузарзы өйрәнеү, яуаптар төзөү. Репликаларза әүземләштереү. Парлап эшлөү, диалогтар төзөү. Предметтың тасуирламаһын өйрәнеү, предметты өлгө буйынса һүрәтлөү.	Бөжөктөр тураһындағы тексты тыңлау, тыңлаган текстың йөкмөткөһе буйынса һораузарға яуап биреү. Предмет билдәләрен аңлаткан һораузарзы өйрәнеү, яуаптар төзөү. Репликаларза әүземләштереү. Парлап эшлөү, диалогтар төзөү, текстар укыу һәм уларға заданиелар үтәү. Предметтың тасуирламаһын өйрәнеү, предметты өлгө буйынса һүрәтлөү.
Яраткан йыл мизгелем (4 сәғәт)	2	Йылмизгелдәре. Шыршы.	Йыл мизгелдәре тураһында топиктар укыу, укылған текстан диалог төзөү, мизгел күренештәре тураһында әңгәмәләшеү. Деформацияланған тексты тергезеү. Йыл мизгелдәре тураһында таблицаны тултырыу. Парзарза яраткан йыл мизгеле хақында һөйләшеү. Башкарылған эштәрзе баһалау, интерактив тактала күнегеүзәр эшлөү. Йылдың төрлө осорзары тураһында шиғырзарзы тасуири укыу.	Йыл мизгелдәре тураһындағы тексты тыңлап аңлау, терәк һүззәр буйынса тыңланған текстың йөкмөткөһен күзаллау Йыл мизгелдәре тураһында топиктар укыу, укылған текстан диалог төзөү, мизгел күренештәре тураһында әңгәмәләшеү. Деформацияланған тексты тергезеү. Йыл мизгелдәре тураһында таблицаны тултырыу. Парзарза яраткан йыл мизгеле хақында һөйләшеү. Башкарылған эштәрзе баһалау, интерактив тактала күнегеүзәр эшлөү. Йылдың төрлө осорзары тураһында шиғырзарзы

				тасуири укыу.
	1	Кыш дауам итә.	Яраткан йыл мизгелдәре һәм мизгел күренештәре тураһында анкета тултырыу. Килеш буйынса исемдәрҙең үзгәреше тураһында өйрәнелгән материалды кабатлау. Телмәрзә грамматик материалды әүземләштереп. Дөрөс интонация менән дәрәсләктәге текстты укыу. Һорауҙарға яуаптар, яраткан мизгел тураһында һөйләү.	Яраткан йыл мизгелдәре һәм мизгел күренештәре тураһында анкета тултырыу. Килеш буйынса исемдәрҙең үзгәреше тураһында өйрәнелгән материалды кабатлау. Телмәрзә грамматик материалды әүземләштереп. Дөрөс интонация менән дәрәсләктәге текстты укыу. Һорауҙарға яуаптар, яраткан мизгел тураһында һөйләү. Йыл мизгелдәре тураһындағы текстты тыңлап аңлау, терәк һүҙҙәр буйынса тыңланған тексттың йөкмәткеһен күзаллау.
	2	Яз килә Коштаркайта.	Контроль эш эшләү. Һүҙлек диктанттары языу, парҙарҙа бирелгән ситуация буйынса диалогтар төҙөү, тыңлап аңлау күнекмәһен тикшереп үтә йүнәлтелгән эштәр ойштороу..	Контроль эш эшләү. Һүҙлек диктанттары языу, парҙарҙа бирелгән ситуация буйынса диалогтар төҙөү, тыңлап аңлау күнекмәһен тикшереп үтә йүнәлтелгән эштәр ойштороу..
Минен гардеробым (5 сәғәт)	1	Теләктәр.	Кейем-һалым тураһында текстты тыңлап аңлау, тыңланған текст буйынса анкета тултырыу. Предмет билдәләрен, гардероб предметтарын аңлаткан һүҙҙәрҙе өйрәнө. Телмәрзә яңы һүҙҙәрҙе кулланыу. Рус һәм башҡорт телдәрәндә сифаттарҙың айырмаһын билдәләү. Яраткан кейем тураһында диалог короу,	Кейем-һалым тураһында текстты тыңлап аңлау, тыңланған текст буйынса анкета тултырыу. Предмет билдәләрен, гардероб предметтарын аңлаткан һүҙҙәрҙе өйрәнө. Телмәрзә яңы һүҙҙәрҙе кулланыу. Рус һәм башҡорт телдәрәндә сифаттарҙың айырмаһын

			әңгәмәсенән һорау алыу һәм уның һораузарына яуап биреү. Дөрөс интонация менән тексты укыу күнекмәләрен камиллаштырыу.	билдәләү. Яраткан кейем тураһында диалог короу, әңгәмәсенән һорау алыу һәм уның һораузарына яуап биреү. Дөрөс интонация менән тексты укыу күнекмәләрен камиллаштырыу.
	1	Күлдәк(“Акбузат” журналынан).	Сәскәләр тураһында әкиәттә тыңлау һәм төп геройзарзы билдәләү. Һөйләшеү короу, әңгәмәсенән һорау алыу һәм уның һораузарына яуап биреү. Гардероб предметтарын һәм предметтарзың төрлө билдәләрен аңлаткан яңы һүззәрзе өйрәнәү. Текстарзы орфоэпик укыу оҫталығын үстәрәү. Тәкдим ителгән шаблон һәм терәк һүззәр буйынса үзендең кейеменде һүрәтләү.	Сәскәләр тураһында әкиәттә тыңлау һәм төп геройзарзы билдәләү. Сифаттың сағыштырыу дәрәжәһе менән танышыу. Һөйләшеү короу, әңгәмәсенән һорау алыу һәм уның һораузарына яуап биреү. Гардероб предметтарын һәм предметтарзың төрлө билдәләрен аңлаткан яңы һүззәрзе өйрәнәү. Текстарзы орфоэпик укыу оҫталығын үстәрәү. Тәкдим ителгән шаблон һәм терәк һүззәр буйынса үзендең кейеменде һүрәтләү.
	1	Сифат.Ниндәй? Яңы күлдәк.	Сәскәләр тураһындағы тексты тыңлап карау һәм артык һөйләмдәрзе табыу. Гардероб предметтарын аңлаткан яңы һүззәр менән танышыу. Сифаттың артыклык дәрәжәһен өйрәнәү. Кейеменде һүрәтләү, монологта ятланған лексиканы кулланыу. Ярзамсы һүззәрзе файзаланып таблица тултырыу.	Сәскәләр тураһындағы тексты тыңлап карау һәм артык һөйләмдәрзе табыу. Гардероб предметтарын аңлаткан яңы һүззәр менән танышыу. Сифаттың артыклык дәрәжәһен өйрәнәү. Кейеменде һүрәтләү, монологта ятланған лексиканы кулланыу. Ярзамсы һүззәрзе файзаланып таблица

				тултырыу.
	1	Алмаш. Алмашты килеш менән үзгәртеү	Гардероб предметтары тураһындағы тексты тыңлау. Текст буйынса һораузарға яуаптар биреү. Һораузарҙы дөрөс кулланыу күнекмәһен камиллаштырыу. Һораузарға яуап биреү, яуаптарҙың дөрөс формаларын һайлау. Килештәр буйынса алмаштарҙы үзгәртеү, кейем-һалым предметтары тураһында кыскаса текст төзөү. «Кейем-һалым һүрәтләнеше буйынса дуһынды таны» уйынын өйрәнеү	Гардероб предметтары тураһындағы тексты тыңлау. Текст буйынса һораузарға яуаптар биреү. Һораузарҙы дөрөс кулланыу күнекмәһен камиллаштырыу. Һораузарға яуап биреү, яуаптарҙың дөрөс формаларын һайлау. Килештәр буйынса алмаштарҙы үзгәртеү, кейем-һалым предметтары тураһында кыскаса текст төзөү. «Кейем-һалым һүрәтләнеше буйынса дуһынды таны» уйынын өйрәнеү
	1	Тере эшләпә Алмаш. Алмашты килеш менән үзгәртеү	Баш кейемдәре тураһындағы тексты тыңлау. Текст буйынса һораузарға яуап биреү. Телмәрзә гардероб предметтарын аңлаткан ятланған һүзәрҙе кулланыу. «Сөнки» теркәүесен диалогтарҙа кулланыу. Һөйләмдәрҙә төшөп калған һүзәрҙе һайлап языу. Һөйләмдәрҙе башкорт теленән рус теленә тәржемә итеү.	Баш кейемдәре тураһындағы тексты тыңлау. Текст буйынса һораузарға яуап биреү. Телмәрзә гардероб предметтарын аңлаткан ятланған һүзәрҙе кулланыу. «Сөнки» теркәүесен диалогтарҙа кулланыу. Һөйләмдәрҙә төшөп калған һүзәрҙе һайлап языу. Һөйләмдәрҙе башкорт теленән рус теленә тәржемә итеү.
Мин сәйәхәтсе. (3 сәғәт)	1	Европа-Азия. Кылым. Кылым замандары	Сәйәхәт тураһындағы тексты тыңлау, тыңланған текстың йөкмәткеһе буйынса эш. Тема буйынса яңы һүзәр өйрәнеү, телмәрзә яңы лексиканы әүземләштереү. Кылымдың	Сәйәхәт тураһындағы тексты тыңлау, тыңланған текстың йөкмәткеһе буйынса эш. Тема буйынса яңы һүзәр өйрәнеү, телмәрзә яңы лексиканы әүземләштереү. Кылымдың

			замандары менэн танышыу. Тәкдим ителгән схема буйынса диалог алып барыу. Тексты укыу, һораузарға яуап биреү, текстан кылымдарзы эзләү. Текстың мәғәнәһе һәм ярзамсы һүззәр буйынса кылымдың заманын билдәләү. Интерактив тактала кылымдар бирелгән күнегеүзе башкарыу.	замандары менэн танышыу. Тәкдим ителгән схема буйынса диалог алып барыу. Тексты укыу, һораузарға яуап биреү, текстан кылымдарзы эзләү. Текстың мәғәнәһе һәм ярзамсы һүззәр буйынса кылымдың заманын билдәләү. Интерактив тактала кылымдар бирелгән күнегеүзе башкарыу.
	1	Өфө урамында Ғ.Ибраһимов”Хәйлә”	Башкортостан Республикаһы буйлап сәйәхәт тураһындағы тексты тыңлау, һүзлек запасын «Сәйәхәт» темаһы буйынса яңы һүззәр менэн тулыландырыу. Һөйләшеүзәрзә яңы һүззәрзә әүземләштереү. Кылым замандары менэн танышыузы дауам итеү. Хәзерге заман кылымдарын файзаланып, эш дәфтәрзәрәндә күнегеүзәр башкарыу.	Башкортостан Республикаһы буйлап сәйәхәт тураһындағы тексты тыңлау, һүзлек запасын «Сәйәхәт» темаһы буйынса яңы һүззәр менэн тулыландырыу. Һөйләшеүзәрзә яңы һүззәрзә әүземләштереү. Кылым замандары менэн танышыузы дауам итеү. Хәзерге заман кылымдарын файзаланып, эш дәфтәрзәрәндә күнегеүзәр башкарыу.
	1	Юл.(“Мәктәп календары”нан. Кылымдың хәзерге заманы Кылымдың үткән заманы	Башкортостан таузарына сәйәхәт тураһындағы тексты тыңлап аңлау, тема буйынса яңы һүззәр менэн танышыу, телмәрзә төрлө һораузарзы дөрөс кулланыу. Өйрәнелгән һүззәрзә кулланып яуаптар төзөү. Үткән һәм хәзерге замандағы кылымдарзы файзаланып, сәйәхәт тураһында кыска репликалар төзөү. «ЯКласс» платформаһында тәкдим ителгән репликаларзан	Башкортостан таузарына сәйәхәт тураһындағы тексты тыңлап аңлау, тема буйынса яңы һүззәр менэн танышыу, телмәрзә төрлө һораузарзы дөрөс кулланыу. Өйрәнелгән һүззәрзә кулланып яуаптар төзөү. Үткән һәм хәзерге замандағы кылымдарзы файзаланып, сәйәхәт тураһында кыска репликалар төзөү. «ЯКласс»

			диалог короу. Өйрәнелгән кылым формаларын нығытыуға интерактив такта ярзамында эште башкарыу. Тексты укыу, текстан һуң эштәрзе башкарыу.	платформаһында тәкдим ителгән репликаларзан диалог короу. Өйрәнелгән кылым формаларын нығытыуға интерактив такта ярзамында эште башкарыу. Тексты укыу, текстан һуң эштәрзе башкарыу.
Үтелгәнде кабатлау. Телмәр үстөрөү. (1 сәғәт)	1	Белемде контролләү	Үтелгән темалар буйынса өйрәнелгән материалды кабатлау. Телмәр эшмәкәрлегенә дүрт төрө буйынса ла белемде тикшерөү.	Үтелгән темалар буйынса өйрәнелгән материалды кабатлау. Телмәр эшмәкәрлегенә дүрт төрө буйынса ла белемде тикшерөү.
Резерв сәғәттәр (2 сәғәт)				
9-сы класс(66 сәғ) М.С.Дәүләтшина “Башкорт теле”, 4-се кл. 2022 йыл.				
Тел бүлеге, тема Тема предмета	Сәғ.һан Кол.-во часов	Программа йөкмәткеһе Программное содержание	Укыусыларзың төп эшмәкәрлек төрө Дифференциация видов деятельности	
			Минималь үзләштерөү кимәле Минимальный уровень	Етешле үзләштерөү кимәле Достаточный уровень
Көн дә мәктәпкә барам (10 сәғәт)	1	Тел тураһында дөйөм мәғлүмәт. Үтелгәндәрзе кабатлау.	Үтелгән материалды кабатлау, тема буйынса репликалар менән алмашыу, һүзлек запасын яңы һүззәр менән байытыу. Өңгәмәлә ятланған клише һәм дежур фразаларзы кулланыу. Башкорт теле, уның төрки телдәр системаһында тоткан урыны, Башкортостан Республикаһында уның статусы тураһында дөйөм мәғлүмәттәрзе кабатлау.	Үтелгән материалды кабатлау, тема буйынса репликалар менән алмашыу, һүзлек запасын яңы һүззәр менән байытыу. Өңгәмәлә ятланған клише һәм дежур фразаларзы кулланыу. Башкорт теле, уның төрки телдәр системаһында тоткан урыны, Башкортостан Республикаһында уның статусы тураһында дөйөм мәғлүмәттәрзе кабатлау.

	1	Ф.Туғызбаева “Байрам бөгөн”. Фонетика һәм графика	Мәктәп хакында кыз баланың хикәйәһен тыңлау, тыңланған тексттың йөкмәткеһе буйынса эш. Парлап эшләү, был тема буйынса диалогтар короу. Өйрәнелгән һораузарзы һәм яуаптарзы телмәрзә кулланыу. Телмәрзә яңы һүзәрзә үзләштереү һәм һүзәрзә әүземләштереү. Төшөп калған һүзәр менән һөйләмдәрзә күсереп языу. Башкорт теленең үзенсәлекле өндөрөн һәм уларзы языузы кабатлау	Мәктәп хакында кыз баланың хикәйәһен тыңлау, тыңланған тексттың йөкмәткеһе буйынса эш. Парлап эшләү, был тема буйынса диалогтар короу. Өйрәнелгән һораузарзы һәм яуаптарзы телмәрзә кулланыу. Телмәрзә яңы һүзәрзә үзләштереү һәм һүзәрзә әүземләштереү. Төшөп калған һүзәр менән һөйләмдәрзә күсереп языу. Башкорт теленең үзенсәлекле өндөрөн һәм уларзы языузы кабатлау
	1	Ф.Туғызбаева”Мин укыусы”. Орфоэпия һәм лексика	Сит илдәге мәктәп тураһындағы текстты тыңлау, уның йөкмәткеһе буйынса эш. «Миңә ниндәй дәрес окшай?» һорауын өйрәнәү, яуабын нигезләү. Парлап эшләү, схема буйынса һөйләмдәр төзөү, башкорт шағирзаны һәм языусыларының әсәрзәренән өзөктәр менән танышыу. Башкорт теленең орфоэпияһы кағизэләре менән танышыу. Башкорт теленең лексикаһы тураһында дөйөм мәғлүмәт алыу.	Сит илдәге мәктәп тураһындағы текстты тыңлау, уның йөкмәткеһе буйынса эш. «Миңә ниндәй дәрес окшай?» һорауын өйрәнәү, яуабын нигезләү. Парлап эшләү, схема буйынса һөйләмдәр төзөү, башкорт шағирзаны һәм языусыларының әсәрзәренән өзөктәр менән танышыу. Башкорт теленең орфоэпияһы кағизэләре менән танышыу. Башкорт теленең лексикаһы тураһында дөйөм мәғлүмәт алыу.
	2	Мин нидәй дәресте яратмайым.Һөйләм. Ә.Ғаязов “Математика дәресендә” Исем.	«Кем? Нимә?» һорауына яуап биргән һүзәрзә кабатлау. «Мин нимә укырға яратам?» тигән һорауға яуап төзөү. Һүзәрзәң кәрәкле формаларын	«Кем? Нимә?» һорауына яуап биргән һүзәрзә кабатлау. «Мин нимә укырға яратам?» тигән һорауға яуап төзөү. Һүзәрзәң кәрәкле формаларын

			файзаланып, тема буйынса монологик текст төзөү. Терәк схемалар буйынса диалог короу.	файзаланып, тема буйынса монологик текст төзөү. Терәк схемалар буйынса диалог короу.
	1	Мин нимә укырға яратам? Исем.	Балалар дуслығы тураһындағы тексты тыңлап аңлау, уның йөкмәткеһе буйынса эш. Тема буйынса яңы һүзәр менән танышыу. Парзарза дуслар тураһында диалог төзөү. Дусларыңды өлгөгә таянып һүрәтләү. Телмәрзә исемдәрзе кулланыу. Яңғызлык һәм уртаклык исемдәрзе дөрөс языу кағизәләрен кабатлау.	Балалар дуслығы тураһындағы тексты тыңлап аңлау, уның йөкмәткеһе буйынса эш. Тема буйынса яңы һүзәр менән танышыу. Парзарза дуслар тураһында диалог төзөү. Дусларыңды өлгөгә таянып һүрәтләү. Телмәрзә исемдәрзе кулланыу. Яңғызлык һәм уртаклык исемдәрзе дөрөс языу кағизәләрен кабатлау.
	1	В.Исхаков”Айнурзың дуслары”.	Мәктәптәге дәрестәр тураһындағы тексты тыңлап аңлау, тыңланған текстың йөкмәткеһе буйынса эш. Парлап һүзәң өйрәнелгән формалары менән диалог короу. Текстан исемдәрзе язып алыу. Исемдәрзе телмәрзә һәм языуза дөрөс кулланыу	Мәктәптәге дәрестәр тураһындағы тексты тыңлап аңлау, тыңланған текстың йөкмәткеһе буйынса эш. Парлап һүзәң өйрәнелгән формалары менән диалог короу. Текстан исемдәрзе язып алыу. Исемдәрзе телмәрзә һәм языуза дөрөс кулланыу
	1	Әкиәт укыйым”Йәншишмә” гәзитенән. Уртаклык һәм яңғызлык исемдәр	Телмәрзә исемдәрзе кулланыу. Яңғызлык һәм уртаклык исемдәрзе дөрөс языу кағизәләрен кабатлау	Телмәрзә исемдәрзе кулланыу. Яңғызлык һәм уртаклык исемдәрзе дөрөс языу кағизәләрен кабатлау
	2	Минәң дусым. Исемдәрзәң һан менән үзгәрәүе 3.Кускильдина”Телевизор коло” Исемдәрзәң әйәлек ялғауы	Балалар дуслығы тураһындағы тексты тыңлап аңлау, уның йөкмәткеһе буйынса эш. Тема буйынса яңы һүзәр менән танышыу. Парзарза дуслар тураһында диалог төзөү.	Балалар дуслығы тураһындағы тексты тыңлап аңлау, уның йөкмәткеһе буйынса эш. Тема буйынса яңы һүзәр менән танышыу. Парзарза дуслар тураһында диалог төзөү.

			Дустарыңды өлгөгә таянып һүрәтләү. Телмәрзә исемдәрзе кулланыу	Дустарыңды өлгөгә таянып һүрәтләү. Телмәрзә исемдәрзе кулланыу
	1	Бүлек буйынса үтелгәнде кабатлау.		
Ғаиләмде яратам (7 сәғәт)	1	Мин ғаиләмде яратам. Минең атайым ("Акбузат" журналынан Сифат	Ғаилә ағзаларының тасуирламаһы менән тексты тыңлау, һүзлек запасын байытыу - баланың ыңғай сифаттарын характерлаған һүзәрзе өйрәнеү. Яуаптарза өйрәнелгән лексиканы кулланыу, тәкдим ителгән текстарзы дөрөс уҡыу. Парлап эшләү. Башкорт һәм рус шағирзариның, языусыларының әсәрзәренән өзөктәр менән танышыу. «Ниндәй?» һорауын өйрәнеү, яуап төзөү, телмәрзе әүземләштерәү. Башкорт телендә сифаттар тураһында өстәмә мәғлүмәттәр алыу	Ғаилә ағзаларының тасуирламаһы менән тексты тыңлау, һүзлек запасын байытыу - баланың ыңғай сифаттарын характерлаған һүзәрзе өйрәнеү. Яуаптарза өйрәнелгән лексиканы кулланыу, тәкдим ителгән текстарзы дөрөс уҡыу. Парлап эшләү. Башкорт һәм рус шағирзариның, языусыларының әсәрзәренән өзөктәр менән танышыу. «Ниндәй?» һорауын өйрәнеү, яуап төзөү, телмәрзе әүземләштерәү. Башкорт телендә сифаттар тураһында өстәмә мәғлүмәттәр алыу
	1	Тәрбиәлә бала. Кабатлау	Диалог короу, һорауға яуап бирәү, телмәрзә ятланған һүзәрзе һәм һүз формаларын кулланыу. Парлап эшләү һәм өйзәге бурыстар тураһында текст төзөү. Сифаттарзы сағыштырыу дәрәжәһе менән үзгәртеүзе кабатлау. Дәрәс темаһы буйынса парлап һорау алыу, тактанан текст күсереп языу.	Ғаиләлә балаларзың бурыстары тураһындағы тексты тикшерәү. Тыңланған текстың йөкмәткеһе өстөндә эш. Диалог короу, һорауға яуап бирәү, телмәрзә ятланған һүзәрзе һәм һүз формаларын кулланыу. Парлап эшләү һәм өйзәге бурыстар тураһында текст төзөү. Сифаттарзы сағыштырыу дәрәжәһе менән үзгәртеүзе

				кабатлау. Дәрес темаһы буйынса парлап һорау алыу, тактанан текст күсереп языу.
	1	В.Маяковский “Нимә ул якшы, нимә ул насар”	Парлап эшләү. Башкорт һәм рус шағирзариның, язуыларының әсәрзәренән өзөктәр менән танышыу.	Парлап эшләү. Башкорт һәм рус шағирзариның, язуыларының әсәрзәренән өзөктәр менән танышыу.
	1	М.Кәримов “Ул да әсәһенә булышкан” Антонимдар.	Ғаиләлә балаларзың бурыстары тураһындағы тексты тикшерәү. Тыңланған текстың йөкмәткеһе өстөндә эш.	Ғаиләлә балаларзың бурыстары тураһындағы тексты тикшерәү. Тыңланған текстың йөкмәткеһе өстөндә эш.
	1	“Минәң шөгөләм”(“Акбузат” журналынан). Сифат дәрәжәләре.	Үзем тураһында,минәң ғаилә ағзалары, яқындарым. Сифат.Исемдәрҙең килеш менән үзгәрешә. [к-г], [к-ғ] тартынкыларының сиратлашыуы.	Үзем тураһында,минәң ғаилә ағзалары, яқындарым. Сифат.Исемдәрҙең килеш менән үзгәрешә. [к-г], [к-ғ] тартынкыларының сиратлашыуы.
	1	Минәң бүлмәм. Сифат.	Ятлаған һүзәрҙе һәм алмаштарзы файзаланып, үзең йәшәгән урам, тыуған йорт, бүлмә тураһында текст төзөү.	Ятлаған һүзәрҙе һәм алмаштарзы файзаланып, үзең йәшәгән урам, тыуған йорт, бүлмә тураһында текст төзөү.
	1	Әкиәт укыйбыз. Төлкөгә койрок ниңә кәрәк?	Балалар фольклоры өлгөләрән тыңлау: әкиәт,һанашмак, тизәйткес.	Балалар фольклоры өлгөләрән тыңлау: әкиәт,һанашмак, тизәйткес.
Тыуған илем тураһында һөйләйем (8 сәғәт)	1	Г.Юнысова “Башкортостан” Алмаш	Башкортостан Республикаһы тураһындағы тексты тыңлау. Ятлаған һүзәрҙе һәм алмаштарзы файзаланып, үзең йәшәгән урам, тыуған йорт тураһында текст төзөү. Яңы лексика менән танышыу, телмәрҙә лексиканы әүземләштерәү. Парлап эшләү, өлгө буйынса диалог төзөү.	Башкортостан Республикаһы тураһындағы тексты тыңлау. Ятлаған һүзәрҙе һәм алмаштарзы файзаланып, үзең йәшәгән урам, тыуған йорт тураһында текст төзөү. Рәсәй Федерацияһы, илебезҙә йәшәүсе халыктар тураһындағы тексты тыңлап аңлау. Яңы лексика менән

			Тыуған илебез, кояш системаһында планетабыздың урыны тураһында текстар укыу. Алмаштар тураһында өстәмә мәғлүмәт алыу. Зат алмаштарын кабатлау.	танышыу, телмәрзә лексиканы әүземләштереү. Парлап эшләү, өлгө буйынса диалог төзөү. Тыуған илебез, кояш системаһында планетабыздың урыны тураһында текстар укыу. Алмаштар тураһында өстәмә мәғлүмәт алыу. Зат алмаштарын кабатлау.
	2	Рәсәй иле. Зат алмаштары	Рәсәй Федерацияһы, илебезҙә йәшәүсе халыктар тураһындағы тексты тыңлап аңлау. Үҙеңдең эшенде һәм кластың эшен баһалау. Зат алмаштарын килештәрҙә үзгәртеүҙе кабатлау, уларҙы телмәрзә кулланыу, алмаштарҙың килеш аффикстарын дөрөҫ языу	. Рәсәй Федерацияһы, илебезҙә йәшәүсе халыктар тураһындағы тексты тыңлап аңлау. Үҙеңдең эшенде һәм кластың эшен баһалау. Зат алмаштарын килештәрҙә үзгәртеүҙе кабатлау, уларҙы телмәрзә кулланыу, алмаштарҙың килеш аффикстарын дөрөҫ языу
	1	Минең йортом. Эйәлек алмаштары.	Башкортостан калалары тураһындағы тексты тыңлау. Темаға караған яңы лексика менән танышыу. шаблонды файзаланып, күршеләр хақында хикәйә, дәрәс теманы буйынса диалог-һорау төзөү. Телмәрзә эйәлек алмаштарын кулланыу.	Башкортостан калалары тураһындағы тексты тыңлау. Темаға караған яңы лексика менән танышыу. шаблонды файзаланып, күршеләр хақында хикәйә, дәрәс теманы буйынса диалог-һорау төзөү. Телмәрзә эйәлек алмаштарын кулланыу.
	1	Кунакта(“Йәншишмә” гәзитенән). Күрһәтеү алмаштары	Тыуған яктың яраткан ерҙәре тураһында хикәйәләү. Телмәрзә өйрәнелгән лексиканы,	Мостай Кәримдең тыуған ил тураһында шиғырын тыңлау. Тыуған яктың яраткан ерҙәре

			алмаштарзы кулланыу, күрһәтеү алмаштарын дөрөс языу. Лексиканы яңы һүззәр менән байытыу.	тураһында хикәйәләү. Телмәрзә өйрәнелгән лексиканы, алмаштарзы кулланыу, күрһәтеү алмаштарын дөрөс языу. Лексиканы яңы һүззәр менән байытыу.
	2	Беззең уйындарыбыз. Бозок телефон, башкорт халык уйыны. Һорау алмаштары	Балалар фольклоры өлгөләрән тыңлау: һанашмак, тизәйткес. Билдәләнгән тема буйынса лексиканы өйрәнеү. Уйынды һүрәтләү, үз фекерендә белдерәү. Башкорт һәм рус шағирзариның әсәрзәре, башкорт фольклоры өлгөләре менән танышыу. Зат, эйәлек, күрһәтеү һәм һорау алмаштарын кабатлау һәм дөрөс языу.	Балалар фольклоры өлгөләрән тыңлау: һанашмак, тизәйткес. Билдәләнгән тема буйынса лексиканы өйрәнеү. Шаблон ярзамында һәм шаблонһыз кыска текстар һәм диалогтар төзөү. Уйынды һүрәтләү, үз фекерендә белдерәү. Башкорт һәм рус шағирзариның әсәрзәре, башкорт фольклоры өлгөләре менән танышыу. Зат, эйәлек, күрһәтеү һәм һорау алмаштарын кабатлау һәм дөрөс языу..
	1	Телмәр үстәрәү, үтелгәнде кабатлау.		
Ауылда/калала йәшәйем (12 сәғәт)	1	Минең тыуған ауылым/калам. Һан. Кабатлау.	Тема буйынса яңы һүззәрзә һәм һүзбәйләнештәрзә үзләштерәү. Башкортостан райондары һәм ауылдары тураһында диалогтар төзөү. 10 - 100 иҫәпте кабатлау. Телмәрзә һанды дөрөс кулланыу. Тыуған ауыл / тыуған кала тураһындағы бәйләнешле текст төзөү. Укытыусы кушыуы буйынса парлап, төркөмдәрзә эшләү.	Башкортостан райондары тураһындағы текст менән таныштырыу. Тема буйынса яңы һүззәрзә һәм һүзбәйләнештәрзә үзләштерәү. Башкортостан райондары һәм ауылдары (ауылдары) тураһында диалогтар һәм монологтар төзөү. 10 - 100 иҫәпте кабатлау. Телмәрзә һанды дөрөс кулланыу. Тыуған

				ауыл / тыуған кала тураһындағы бәйләнешле текст төзөү. Укытыусы кушыуы буйынса парлап, төркөмдәрҙә эшләү.
	2	Өфө калаһы. Ябай һәм кушма һандар	Телмәрҙә һанды кулланыу, тыуған ауыл / тыуған кала тураһында бәйләнешле текст төзөү. Алмаш парзарҙа эшләү һәм терәк һүҙҙәр буйынса диалогтар короу. Телмәрҙә ябай һәм кушма һандарҙы кулланыу, һандарҙы дөрөс языу кағизәләрен нығытыу.	Телмәрҙә һанды кулланыу, тыуған ауыл / тыуған кала тураһында бәйләнешле текст төзөү. Алмаш парзарҙа эшләү һәм терәк һүҙҙәр буйынса диалогтар короу. Телмәрҙә ябай һәм кушма һандарҙы кулланыу, һандарҙы дөрөс языу кағизәләрен нығытыу.
	2	Ауыл һәм кала тормошо.. Төп һәм рәт һандары	Телмәрҙә һандарҙы кулланыу. Лексиканы яңы һүҙҙәр менән байытыу. Тәртип һандарының аффикстарын дөрөс языу кағизәләре.	Телмәрҙә һандарҙы кулланыу. Лексиканы яңы һүҙҙәр менән байытыу. Тәртип һандарының аффикстарын дөрөс языу кағизәләре.
	2	Калалағы һәм ауылдағы эштәр Стәрлетамак калаһы. Йыйыу һандары	Өйрәнелгән лексиканы кулланып республика калалары һәм ауылдары тураһында текст төзөү. Һандарҙы телмәрҙә дөрөс кулланыу. Лексиканы яңы һүҙҙәр менән байытыу. Рус һәм башкорт телдәрәндә һандарҙы сағыштырып өйрәнеү.	Өйрәнелгән лексиканы кулланып республика калалары һәм ауылдары тураһында текст төзөү. Һандарҙы телмәрҙә дөрөс кулланыу. Лексиканы яңы һүҙҙәр менән байытыу. Рус һәм башкорт телдәрәндә һандарҙы сағыштырып өйрәнеү.
	2	Калалағы һәм ауылдағы эштәр. Һан. Үтелгәндә кабатлау. Айыу менән бабай, рус халыҡ әкиәте.	Аралашып, үз эшендә һәм кластың эшен баһалау. Төп, тәртип һәм йыйыу һандарын кабатлау.	. Аралашып, үз эшендә һәм кластың эшен баһалау. Төп, тәртип һәм йыйыу һандарын кабатлау.

	1	Башкортостан ҡалары һәм ауылдары.	Үзең йәшәгән район һәм республиканың иштәлекле урындары тураһында үтелгән һүзәрҙе һәм һүз төркөмдәрөн файҙаланып текст төзөү.	Үзең йәшәгән район һәм республиканың иштәлекле урындары тураһында үтелгән һүзәрҙе һәм һүз төркөмдәрөн файҙаланып текст төзөү
	1	Тыуған ерем мөгжизәләре. Телмәр үстөрөү.	Бирелгән ситуацияларға өйрәнелгән лексиканы файҙаланып диалогтар һәм монолог короу.Өзөр план буйынса текст төзөү, сюжетлы һүрәттәргә һөйләмдәр уйлау.	Бирелгән ситуацияларға өйрәнелгән лексиканы файҙаланып диалогтар һәм монолог короу.Өзөр план буйынса текст төзөү, сюжетлы һүрәттәргә һөйләмдәр уйлау.

	1	Тыуған ерем мөгжизэләре. Ай Уралым, Уралым.	Тыуған яктың яраткан ерзәре тураһында хикәйәләү. Телмәрзә өйрәнелгән лексиканы, алмаштарзы кулланыу, күрһәтеү алмаштарын дөрөс языу. Лексиканы яңы һүззәр менән байытыу.	Тыуған яктың яраткан ерзәре тураһында хикәйәләү. Телмәрзә өйрәнелгән лексиканы, алмаштарзы кулланыу, күрһәтеү алмаштарын дөрөс языу. Лексиканы яңы һүззәр менән байытыу.
Һауа торошон һәм йыл мизгелдәрен тикшерәбез (10 сәғәт)	1	Йыл мизгелдәре ниңә үзгәрә? Рәүеш	Йыл мизгелдәре тураһындағы тексты тыңлап аңлау. Һораузар ярзамында йыл мизгелдәре һәм уларзың алмашыныуы хақында һөйләшеү короу. Диалогтарза өйрәнелгән лексиканы әүземләштереү. Текст менән	Йыл мизгелдәре тураһындағы тексты тыңлап аңлау. Һораузар ярзамында йыл мизгелдәре һәм уларзың алмашыныуы хақында һөйләшеү короу. Диалогтарза өйрәнелгән лексиканы әүземләштереү. Текст менән

			эшләү, һораузарға яуап биреү.	эшләү, һораузарға яуап биреү.
	2	Йыл мизгелдәре ниңә үзгәрә? Кыш һәм йәй(“Мәктәп календары”нан) Рәүеш. Сифаттарзың рәүештәрзән айырмаһы	Һауа торошо тураһында парзарза диалог төзөү, рәүештәрзән сифаттарзан айырмаһы, телмәрзә һәм языуза уларзы дөрөс кулланыу. Кластың эшен һәм үзендең эшенде баһалау. Йәнлектәр тураһында текст тыңлау, кышкылыкка нтсек әзерләнеүзәрен аңлатыу. Бөжәктәр тураһында белешмә биреү.	Һауа торошо тураһында парзарза диалог төзөү, рәүештәрзән сифаттарзан айырмаһы, телмәрзә һәм языуза уларзы дөрөс кулланыу. Кластың эшен һәм үзендең эшенде баһалау. Йәнлектәр тураһында текст тыңлау, кышкыдыкка нтсек әзерләнеүзәрен аңлатыу. Бөжәктәр тураһында белешмә биреү.
	2	Йәнлектәр йыл мизгелен беләме? Рәүеш. Айыу ниңә кышын йоклай?		
	2	Бөжәктәр нисек йәшәй? Р.Ураксина “Күбәләк”(йыр) Кырмысқлар.		
	1	Һауа торошон беләү ниңә кәрәк? Рәүеш. Коштар.	Башкортостан тәбиғәте тураһындағы текстты тыңлау.Тыңланған текст буйынса һораузарға яуап биреү. Башкортостан тәбиғәте тураһында текст төзөү. Кызыл китапка индерелгән үсемлектәр һәм хайуандар. Тәбиғәттә үз-үзенде тотоу кағизәләре, тыуған төйәктең тәбиғәтен һаклау тураһында һөйләмдәр төзөү.Сифаттарзың рәүештәрзән айырмаһын кабатлау	Башкортостан тәбиғәте тураһындағы текстты тыңлау.Тыңланған текст буйынса һораузарға яуап биреү. Башкортостан тәбиғәте тураһында текст төзөү. Кызыл китапка индерелгән үсемлектәр һәм хайуандар. Тәбиғәттә үз-үзенде тотоу кағизәләре, тыуған төйәктең тәбиғәтен һаклау тураһында һөйләмдәр төзөү.Сифаттарзың рәүештәрзән айырмаһын кабатлау
	2	Башкортостандың экологияһы. Рәүеш. Сифаттарзың рәүештәрзән айырмаһын кабатлау.		
Төрлө нәмәләр хакында һөйләшәбез (7 сәғәт)	1	Минең тормошомдағы кызыклы хәлдәр.	Билдәләнгән тема буйынса диалог алып барыу, алгоритмдар һәм һүзлектәр кулланыу. Хаталарзы табыу һәм төзөтөү,	Билдәләнгән тема буйынса диалог алып барыу, алгоритмдар һәм һүзлектәр кулланыу. Хаталарзы табыу
	1	Х.Әхмәтов”Троллейбуста” Кылым. Һөйләмдә кылымдарзың урыны		

	1	Мажаралар илендө. Искэндәрзе кем уятты?	эште баһалау. Текста кулланылған кылымдар тураһында мәғлүмәтте кабатлау. Терәк схема ярзамында үзендең хыялың тураһында монолог төзөү, яңы лексиканы үзләштерәү. Телмәрзә өйрәнелгән лексиканы әүземләштерәү. Кылымдарзы зат менән үзгәртеү, ялғаузарзың язылышын кабатлау.	һәм төзәтәү, эште баһалау. Текста кулланылған кылымдар тураһында мәғлүмәтте кабатлау. Терәк схема ярзамында үзендең хыялың тураһында монолог төзөү, яңы лексиканы үзләштерәү. Телмәрзә өйрәнелгән лексиканы әүземләштерәү. Кылымдарзы зат менән үзгәртеү, ялғаузарзың язылышын кабатлау.
	1	Минен иң зур хыялым. Балаларзың хыялдары.		
	1	Минен кумирым-Эльбрус Нигмәтуллин. Кылымдың юклык формаһы		
	1	З.Күскилдина “Замир президент була” Кылымдарзың зат менән үзгәреше		
	1	Телмәр үстөрәү. Кабатлау.		
Һатып алырға өйрәнәм (9сәғәт)	2	Минен бюджет. Кылым. Бәхет (“Мәктәп календары”нан)	Бирелгән тема буйынса тексты тыңлау. Тыңланған текстың йөкмәткеһе буйынса эш. Дәрес темаһы буйынса диалог короу, укытыусы тәкдим иткән мәғлүмәт сығанактарын: схемаларзы, һүзлектәрзе файзаланыу. Телмәрзә кылымдың кире формаһын кулланыу. Дөрөс языу кағизәләре. Яңы лексиканы үзләштерәү. Терәк һүззәр менән диалог төзөү. Телмәрзә кылымдың заман формаларын кулланыу. Төрлө мәғлүмәт сығанактары менән эшләү, схемалар, таныш һүзлектәр кулланыу, хаталарзы	Бирелгән тема буйынса тексты тыңлау. Тыңланған текстың йөкмәткеһе буйынса эш. Дәрес темаһы буйынса диалог короу, укытыусы тәкдим иткән мәғлүмәт сығанактарын: схемаларзы, һүзлектәрзе файзаланыу. Телмәрзә кылымдың кире формаһын кулланыу. Дөрөс языу кағизәләре. Яңы лексиканы үзләштерәү. Терәк һүззәр менән диалог төзөү. Телмәрзә кылымдың заман формаларын кулланыу. Төрлө мәғлүмәт сығанактары менән эшләү, схемалар, таныш һүзлектәр кулланыу, хаталарзы
	2	Эшләп табылғанбер һум(Грузин халык әкиәте) Кылымдың заман формаларын кабатлау		
	1	Мин кейем һатып алам. Магазинда.		
	1	Мин кейем һатып алам. Аяк кейемдәре.		
	1	Мин модалы кейем яратам.		
	1	Бүләк һайлайым. Нимә бүләк итергә? (“Мәктәп календары”нан)		

			төзөтөү. Укытыусы эзерлэгэн эштэрзе төрлө платформаларза башкарыу	төзөтөү. Укытыусы эзерлэгэн эштэрзе төрлө платформаларза башкарыу
	1	Телмэр үстөрөү	Үтелгэн тема буйынса лексиканы әүземләштерөү. Парзарза, төркөмдәрзе эшләү, төрлө ситуацияларға һөйләшеү короу.	Үтелгэн тема буйынса лексиканы әүземләштерөү. Парзарза, төркөмдәрзе эшләү, төрлө ситуацияларға һөйләшеү короу.
Үтелгәнде кабатлау. Телмәр үстөрөү. (2 сәгәт)	2	Белемде контролләү	Үтелгән темалар буйынса өйрәнелгән материалды кабатлау. Телмәр эшмәкәрлегенә дүрт төрө буйынса ла белемде тикшерөү. Проект төзөү.	Үтелгән темалар буйынса өйрәнелгән материалды кабатлау. Телмәр эшмәкәрлегенә дүрт төрө буйынса ла белемде тикшерөү. Проект төзөү.
Резерв сәгәттәр – 1 сәгәт				